

รายงานการวิจัย

การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่ง
ท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยงจังหวัดนครศรีธรรมราช

Study the cultural Landscape for improving the environmental
according to the potential of the tourist district of Cha-wang and link
the areas in Nakhon Si Thammarat.

สุรศักดิ์ ชูทอง Surasak Choothong
วัฒนา ณ นคร Wattana Na nakorn
จารีพร เพชรชิต Jareporn Phetchit

คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

งบประมาณเงินกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ประจำปี พ.ศ. 2563

รายงานการวิจัย

การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่ง
ท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยงจังหวัดนครศรีธรรมราช

Study the cultural Landscape for improving the environmental
according to the potential of the tourist district of Cha-wang and link
the areas in Nakhon Si Thammarat.

สุรศักดิ์ ชูทอง Surasak Choothong
วัฒนา ณ นคร Wattana Na nakorn
จารีพร เพชรชิต Jareporn Phetchit

คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

งบประมาณเงินกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ประจำปี พ.ศ. 2563

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เป็นอย่างสูงที่ให้การสนับสนุนงบประมาณเงินกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปี พ.ศ. 2563 โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อต้องการสำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว ตำแหน่งที่ตั้ง โครงข่ายการคมนาคม และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการวิเคราะห์และประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว

การดำเนินงานของโครงการนี้ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากทุกฝ่ายในการประสานงานให้โครงการนี้ดำเนินการไปด้วยดี ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการ และขอขอบคุณผู้ร่วมนักวิจัยทุกท่านที่ช่วยเหลือและให้การสนับสนุนจนทำให้โครงการวิจัยนี้ความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นายสุรศักดิ์ ชูทอง และคณะ
กุมภาพันธ์ 2564

การศึกษานวัตกรรมทัศนวัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว อำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สุรศักดิ์ ชูทอง¹ วัฒนา ณ นคร² และจารีพร เพชรชิต³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษานวัตกรรมทัศนวัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ แบบสำรวจ แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบที (T-test)

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่ ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับสูง ได้แก่ จุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ มีค่าคะแนน 3.84 รองลงมาคือ หลุมแร่นายกวี 2.95 ในระดับปานกลาง อุโมงค์บริษัท มีค่าคะแนน 2.59 และอุโมงค์เจดีย์ทอง มีค่าคะแนน 2.38 ตามลำดับ เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ได้แก่ วัดธาตุน้อย มีค่าคะแนนสูงสุด 2.88 รองลงมา วัดสวนขัน 2.73 และน้อย ได้แก่ ศาลาพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ 2.07 วัดหาดสูงและวัดวังม่วง 1.95 ตามลำดับ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ที่ได้ดำเนินการสำรวจนั้นพบว่า ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง โดยแหล่งท่องเที่ยวที่มีคะแนนสูงสุด คือ น้ำตกสวนอายุ ค่าคะแนน 3.10 รองลงมา อ่างเก็บน้ำกะทูน 2.81 และ อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง 2.63 ตามลำดับ

ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวพบว่า ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.75) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93) ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.29) การทดสอบสมมติฐานระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวพบว่า ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.01$)

แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการปรับปรุงจตุรพักตรพิมานความปลอดภัยเดิม พัฒนาลานจอดรถให้สามารถรองรับได้ถึง 200 คัน และมีพื้นที่กางเต็นท์ 180 หลัง พัฒนาห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ และสร้างจุดชมวิว รองรับนักท่องเที่ยว เพิ่มพื้นที่จำหน่ายสินค้าชุมชน ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบๆองค์พระ และบริเวณสถานีรับส่งสัญญาณ ให้สะอาด เรียบร้อย สวยงาม บริเวณยอดสูงสุดของเขาขุนยี่ และพัฒนาระบบสื่อความหมายธรรมชาติ ในพื้นที่บริเวณหลุมแร่ นายกรีด โดยมีการกำหนดเส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์เขาขุนยี่ มีการฝึกอบรมนักท่องเที่ยวในหน้าที่ นำบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ ชนิดพันธุ์ไม้ สร้างคู่มือในการชมธรรมชาติ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อความปลอดภัย และระบบสื่อความหมายในพื้นที่ โดยมีจุดสำคัญในการนำชม เริ่มต้นจากต้นเหียงใหญ่ ผ่านวังบัวบานจุดที่พบแรมมากที่สุด ไปตามแนวทางเดินที่เป็นหินที่ขุดจากเหมืองแร่ด้วยแรงคน อนุญาตให้มีการกางเต็นท์พักแรมบนจุดสูงสุดที่ปรากฏถ้ำน้ำเดิม อนุญาตให้นักสื่อความหมายนำนักท่องเที่ยวมุดลงหลุมแร่ ชมความงามของเสือขาวแกะสลัก เดินชมภายในอุโมงค์ สักการะหลวงปู่ทวด ก่อนที่จะป็นขึ้นอุโมงค์เพื่อความท้าทายในการเดินทางและเมื่อขึ้นผ่านอุโมงค์จะมีรถมารับนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ: ภูมิทัศน์วัฒนธรรม , ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว, นครศรีธรรมราช

---

^{1 2 3} อาจารย์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

Study the cultural Landscape for improving the environmental according to the potential of the tourist district of Cha-wang and link the areas in Nakhon Si Thammarat

Surasak Choothong¹ Wattana Na nakorn² and Jareporn Phetchit³

Abstract

This research aims to study the cultural landscape in order to improve the environment according to the potential of the tourist attractions in Chawang District and nearby areas located in Nakhon Si Thammarat Province. The researcher prepared the research tool which consisted of 3 parts: a survey, an evaluation, an interview. Data were analyzed by a social science statistical program using statistics, percentage, mean, standard deviation, and T-test.

An assessment on the tourism resource potential of tourist attractions found that most of them had high tourism resource potential, such as Khao Son sea of the mist viewpoint with a score of 3.84 followed by a moderate score of 2.95 of Nai Krid mineral hole. Borisat tunnel had a score of 2.59 and Golden Pagoda tunnel had a score of 2.38, respectively. For tourist attractions on the cultural study path following the footsteps of Father Than Khelai Vajasit, most of them had moderate tourism resource potential, namely, Wat That Noi with the highest score of 2.88, followed by Wat Suan Khan at 2.73, Sala Pho Than Khelai Vajasit at 2.07, Wat Hat Sung and Wat Wang Muang at 1.95, respectively. The nature study paths which the researcher explored found that most of them had a moderate level of tourism resource potential. The attraction with the highest score was Suan Ai Waterfall with a score of 3.10 followed by Kathoon reservoir at 2.81 and Klong Din Daeng reservoir at 2.63, respectively.

The testing of hypothesis regarding the attraction potential which affects the satisfaction of tourists in the tourist attraction found that the potential value, the attractiveness of the tourism resources, management potential of tourist attractions, and potential for tourism development opportunities statistically significantly affects the satisfaction of tourists ($p \leq 0.01$).

Guidelines for improving the landscape and environment according to the potential of tourist sites are the original security point should be improved as well as a parking lot that can accommodate up to 200 cars and a campsite for up to 180 tents together with toilets, restrooms, and a designated viewpoint in order to accommodate tourists. The distribution area for community products should be enlarged as well as the improvement on the landscape around the Buddha statue and the transmission station area to be clean, neat, and beautiful at topview point Khao hill. The natural interpretation system should be developed in the area around Nai Kred mineral hole creating the nature and history study routes in Khao Soon. Training should also be provided to local interpreters by an expert with knowledge in the area and wood species Travel guides to see nature and development of safety facilities should be carried out along with the interpretive systems in the area with important viewpoints starting from the big trees (*Parkia timoriana*) through Wang Bua Ban where the most mineral is found along the rocky path that was mined from manpower.

Keyword: cultural landscape, the potential of tourist attractions, Nakhon Si Thammarat

---

^{1 2 3}Faculty of Agriculture, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Thung Song, Nakhon Si Thammarat.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ ภาษาไทย	ข
บทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 ขอบเขตของงานวิจัย	2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.3 สมมติฐานงานวิจัย	14
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	15
3.1 พื้นที่ในการวิจัย	15
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	15
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	15
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	17
บทที่ 4 ผลการวิจัย	19
4.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมและธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว	19
4.2 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว	26
4.3 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว	35
4.4 โครงข่ายการคมนาคม การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	49
4.5 แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปลผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
5.1 สรุปลผล	69
5.2 อภิปรายผล	64
5.3 ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก ก.	82
ภาคผนวก ข.	84
ภาคผนวก ค.	91
ภาคผนวก ง.	95

สารบัญตาราง

	หน้า
4.1 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่	27
4.2 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์	30
4.3 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว เส้นทางศึกษาธรรมชาติ	33
4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล	36
4.5 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พบในแหล่งท่องเที่ยว	37
4.6 ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว	39
4.7 ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	41
4.8 ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว	42
4.9 ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว	44
4.10 ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	46
4.11 ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว	48

สารบัญภาพ

	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
2.1 อาณาเขตอำเภอดงขาง จังหวัดนครศรีธรรมราช	9
4.1 จุดชมวิวทะเลหมอกเขาขุนย	19
4.2 หลุมนายกรีด หลุมแร่หลุมแรก และกองเศษหินจากการขุดเหมืองแร่	20
4.3 อุโมงค์ขุดแร่ของบริษัทฯ	20
4.4 อุโมงค์เจดีย์ทอง	21
4.5 วัดหาดสูง	21
4.6 วัดวังม่วง	22
4.7 วัดสวนขัน	22
4.8 วัดธาตุน้อย	23
4.9 สระน้ำพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์	23
4.10 ศาลาพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ (เขารัง)	24
4.11 อ่างเก็บน้ำกะทูน	24
4.12 อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง	25
4.13 น้ำตกสวนอายุ	25
4.14 แสดงแนวคิดเบื้องต้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตาม ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม บริเวณจุดชมวิว ทะเลหมอกเขาขุนย	54
4.15 แสดงส่วนขยาย บริเวณพื้นที่จุดกางเต็นท์ ทะเลหมอกเขาขุนย	55
4.16 แนวคิดเบื้องต้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม หลุมแร่ นายกรีด	56
4.17 แนวคิดเบื้องต้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพ แหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม จุดชมวิวหลุมแร่ นายกรีด	57
4.18 การประชุมร่วมนักวิจัยและตัวแทนสมาชิกชมรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเขาขุนย	58
4.19 ผังการออกแบบและก่อสร้างเส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์ การทำเหมืองแร่เขาขุนย อำเภอดงขาง จังหวัดนครศรีธรรมราช	59

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
4.20 พระครูถาวรพิสุทธิ์เจ้าอาวาสวัดธาตุน้อย ร่วมสำรวจเส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์หลุมแร่เขาขุนยี่	60
4.21 สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช ชมรมท่องเที่ยวชุมชนเขาขุนยี่ ร่วมกับ นักวิจัยจาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	61
4.22 โปสเตอร์ภาพยนตร์ ลูกเจ้าพระยา ต้นแบบที่นำมาสื่อความหมายบริเวณโรงภาพยนตร์	62
4.23 สนามกว้างหน้าโรงเรียนเขาขุนยี่ ที่สามารถพัฒนาเป็นจุดกางเต็นท์ได้อีกจุดหนึ่งในอนาคต และกิจกรรมนำชมโรงเรียนต้องเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวไม่พลาดในการมาเที่ยวเขาขุนยี่	62
4.24 ร่องรอยอาคารเก่า โรงเรียนเขาขุนยี่ จุดสื่อความหมายจุดหนึ่งในอนาคตเขาขุนยี่	63
4.25 ค่ายทหารและสนามบิน สำหรับค่ายทหารและสนามบิน เป็นสถานที่สำคัญในการสื่อความหมาย	63
4.26 จุดเริ่มต้นจากต้นเหรียญใหญ่ เส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์การทำเหมืองเขาขุนยี่	65
4.27 วิถีชีวิตคนตรงลานกางเต็นท์ เส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์การทำเหมืองเขาขุนยี่	65
4.28 เสื้อขาวแกะสลักในหลุมแร่นายกฤษิต หลุมแร่หลุมแรกที่เหมาะสมแก่การสื่อความหมาย	66
4.29 หลวงปู่ทวดในหลุมแร่นายกฤษิต หลุมแร่หลุมแรกที่เหมาะสมแก่การสื่อความหมาย	66
4.30 ปากทางออก หลุมแร่นายกฤษิต หลุมแร่หลุมแรกที่เหมาะสมแก่การสื่อความหมาย	67
4.31 ต้นเหรียญใหญ่จุดเริ่มต้นและสิ้นสุด เส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์เขาขุนยี่	67

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ ความเป็นมา กว่า 1,800 ปี มีความหลากหลายทางด้านภูมิทัศน์วัฒนธรรมและธรรมชาติ และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและสภาพแวดล้อมโดยรวมเหมาะสมแก่การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดเป็นหนึ่งในเมืองที่ห้ามพลาด และเป็นเมืองรองของการท่องเที่ยว ในปี 2560 ที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวมาเยือนจำนวน 334,151 คน มีรายได้จากการท่องเที่ยว 1,722.75 ล้านบาท (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2561) ซึ่งหากดูความพร้อมทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว แล้วนับวันนักท่องเที่ยวเริ่มรู้จักจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้น สังเกตได้จากจำนวนเที่ยวบินภายในประเทศที่บินลงสู่นครศรีธรรมราช เพิ่มมากขึ้น และโครงข่ายคมนาคมต่างๆ เช่น รถไฟ รถยนต์ที่มาสู่นครศรีธรรมราช เป็นการเชื่อมสองฝั่งทะเลที่นักท่องเที่ยวมาเยือนประเทศไทยมากที่สุด ของฝั่งอ่าวไทย และอันดามัน เพื่อให้ นักท่องเที่ยวมาการพักค้างและสัมผัสกับธรรมชาติ และวัฒนธรรมมากขึ้น

อำเภอฉวาง เป็นอำเภอหน้าด่านจากเส้นทางรถไฟสายใต้ที่วิ่งมาจากกรุงเทพมหานคร ต้องผ่าน อำเภอฉวางเป็นอำเภอแรก เป็นแหล่งต้นน้ำตาปี มีความหลากหลายของผลไม้เมืองร้อน วัดสวนขันพ่อ ท่านคล้ายวาจาสิทธิ์เกจิอาจารย์ภาคใต้ รวมถึงจุดชมวิวยะเลหมอกเขาศูนย์ที่นักท่องเที่ยวให้ความนิยมในปัจจุบัน มีปริมาณนักท่องเที่ยวที่มากขึ้น หากไม่มีการวางแผนรับมือกับการท่องเที่ยวในอนาคตอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านกายภาพสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อประสบการณ์นักท่องเที่ยวที่มาเยือน จนเกินขีดความสามารถในการรองรับได้ ทำให้สภาพภูมิทัศน์โดยรวมเสียหาย ต้องใช้เวลาในการฟื้นคืนสภาพธรรมชาติหรือทดแทนของสังคมพืชเป็นเวลานานกว่าจะกลับเข้าสู่สภาพเดิม ทำให้มีผลกระทบต่อด้านจิตวิทยาและความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวไม่ได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่ากลับไปจากการมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อต้องการสำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมและธรรมชาติ ตำแหน่งที่ตั้ง โครงข่ายการคมนาคม และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงเสนอแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ที่สอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม พร้อมพัฒนาระบบการสื่อความหมาย อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมั่นคงและยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมและธรรมชาติ ตำแหน่งที่ตั้ง และโครงข่ายการคมนาคมของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อวิเคราะห์และประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. เพื่อพัฒนาระบบการสื่อความหมาย อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งระบบการสื่อความหมาย ที่เกิดประโยชน์สูงสุดและสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช และพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันในลำดับต่อไป

1.4 ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของงานวิจัยด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

แกนนำชุมชนในพื้นที่ ภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง และการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

กำหนดพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมและธรรมชาติ ตำแหน่งที่ตั้ง และโครงข่ายการคมนาคม รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ระบบการสื่อความหมาย อีกทั้งเสนอแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ในเขตอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

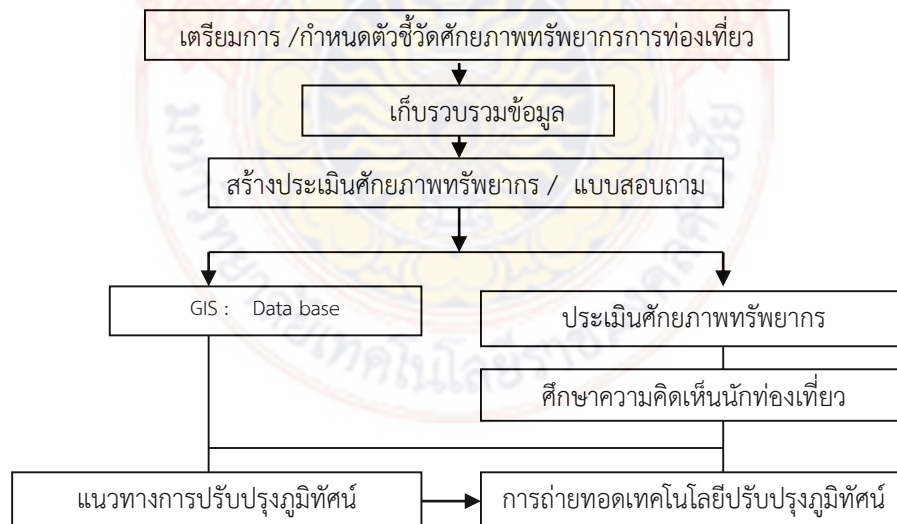
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ภูมิทัศน์วัฒนธรรม หมายถึง เรื่องที่กล่าวถึง พื้นที่ ลักษณะทางกายภาพที่เป็นองค์ประกอบทางธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น ถูกทับซ้อนลงบนภูมิทัศน์ มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้นๆ เป็นสภาพแวดล้อมที่สรรค์สร้างขึ้นมา สอดคล้องกับธรรมชาติ และวัฒนธรรมของมนุษย์ ในถิ่นที่อยู่นั่นเอง

ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมของทรัพยากรในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยพื้นที่จะต้องมีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการบริหารจัดการที่ดี

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมและธรรมชาติ ตำแหน่งที่ตั้ง และโครงข่ายการคมนาคม รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ความคิดเห็นนักท่องเที่ยว ระบบการสื่อความหมาย อีกทั้งเสนอแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ในเขตอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช (ดังภาพที่ 1.1)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ได้มีการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการทบทวนวรรณกรรมในส่วนของแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่อไปนี้

2.1.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม

2.1.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินศักยภาพทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

2.1.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบภูมิทัศน์

2.1.4 ข้อมูลพื้นที่ศึกษาในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 สมมติฐานงานวิจัย

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม

1. ความหมายภูมิทัศน์วัฒนธรรม

Lennon, (1996) ได้ให้ความหมายภูมิทัศน์วัฒนธรรม คือ แนวทางการจัดการพื้นที่หนึ่ง ในสาขาภูมิสถาปัตยกรรม ซึ่งหมายถึง พื้นที่ ทางกายภาพ ที่ประกอบด้วยธรรมชาติ และองค์ประกอบที่ถูกสร้างโดยมนุษย์ ซึ่งถูกทับซ้อนกันลงบนภูมิทัศน์ และสร้างลักษณะเฉพาะลงบนพื้นที่นั้นๆ

Phungsunthon, (2006) ได้ให้ความหมายภูมิทัศน์วัฒนธรรม คือ ทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม อันเป็นค่านิยมหรือความเข้าใจตรงกัน โดยได้กระทำต่อสภาพแวดล้อมหรือภูมิประเทศ เพื่อสร้างความเจริญงอกงามและสังคมของมนุษย์

เกรียงไกร เกิดศิริ, (2551) ได้ให้ความหมายภูมิทัศน์วัฒนธรรม คือ สภาพแวดล้อมสรรค์สร้างที่เกิดขึ้นจากการจัดการของมนุษย์ เพื่อให้ดำรงชีวิตอย่างปกติสุขในสภาพแวดล้อมธรรมชาตินั้นๆ แต่ทว่ามนุษย์มีข้อจำกัดในด้านต่างๆ ทั้งในแง่เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการดำรงชีวิตความเชื่อทางศาสนา ฯลฯ ทำให้มนุษย์สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อสภาพแวดล้อมได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น และรวมไปถึงขีดจำกัดของธรรมชาติที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ก็มีอย่างจำกัดเช่นกัน ผลลัพธ์ของการดำเนินไปของวัฒนธรรมมนุษย์บนธรรมชาติที่อยู่แวดล้อมนี้เอง

อนุวัฒน์ การลัก และ ทรงยศ วีระทวีมาศ, (2556) ได้ให้ความหมายภูมิทัศน์วัฒนธรรม คือ การศึกษารูปแบบภูมิทัศน์ที่เกิดขึ้นและอธิบายด้วยมิติทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดที่ว่า ผลลัพธ์ที่แสดงออกมาในรูปของภูมิทัศน์ที่มองเห็น โดยมีวัฒนธรรมเป็นผู้กระทำ ธรรมชาติเป็นสื่อกลาง และภูมิทัศน์วัฒนธรรม ก็คือผลการกระทำ ดังกล่าว โดยกระบวนการศึกษามุ่งเน้นไปที่การแปลความหมายและคุณค่าของภูมิทัศน์วัฒนธรรมเป็นหลัก

สรรรค์ เวสสุนทรเทพ และ ชัยสิทธิ์ ด้านกิตติกุล, (2557) ได้ให้ความหมายภูมิทัศน์วัฒนธรรม คือ การกระทำของมนุษย์ที่ปรากฏร่องรอยลงบนภูมิทัศน์ ที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจ ซึ่งเป็นผลจากทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงด้านกายภาพและได้รับการพัฒนาผ่านกาลเวลาจนปรากฏเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ กลายเป็นคุณค่า เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการบริหารจัดการ และเป็นแบบอย่างในการพัฒนาอย่างยั่งยืน นั่นเอง

จากความหมายดังกล่าวมาพอสรุปได้ว่า ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่กล่าวถึง พื้นที่ ลักษณะทางกายภาพที่เป็นองค์ประกอบทางธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น ถูกทับซ้อนลงบนภูมิทัศน์ มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้นๆ เป็นสภาพแวดล้อมที่สรรคร์สร้างขึ้นมา สอดคล้องกับธรรมชาติ และวัฒนธรรมของมนุษย์ ในถิ่นที่อยู่ต่างๆ

2. ประเภทภูมิทัศน์วัฒนธรรม

ประเภทของภูมิทัศน์วัฒนธรรมได้ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ภูมิทัศน์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ สภาพภูมิศาสตร์เดิม เพื่อการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน ชุมชน และสังคม มีการพัฒนาเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ศาสนาความเชื่อ ศิลปะ วัฒนธรรม

2. ภูมิทัศน์ที่เกิดจากการออกแบบสร้างสรรค์อย่างตั้งใจ ซึ่งเป็นการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่คำนึงถึงสุนทรียภาพ มีความสวยงาม เป็นสวนหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

3. รูปแบบภูมิทัศน์วัฒนธรรม

รูปแบบภูมิทัศน์วัฒนธรรม มีด้วยกัน 3 รูปแบบ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ภูมิทัศน์วัฒนธรรมแบบชนบท จะมีลักษณะที่โดดเด่นคือ ผู้คนยังดำเนินชีวิตอยู่กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติเป็นหลัก มีระบบเครือญาติ เป็นลักษณะที่ภูมิทัศน์นำวัฒนธรรม

2. ภูมิทัศน์วัฒนธรรมกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีลักษณะที่ผู้คน ชุมชนเริ่มมีการพัฒนาพื้นที่ มีการปรับใช้ความรู้เทคโนโลยี อีกทั้งมีการปรับภูมิทัศน์เพื่อสนองต่อความต้องการในการดำรงชีวิตแต่ก็ยังคงให้คุณค่าต่อระบบนิเวศธรรมชาติเดิมอยู่

3. ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเมือง มีลักษณะโดดเด่นคือ ชุมชนขยายตัวใหญ่ขึ้นมีความซับซ้อนทั้งในแง่สังคมเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและได้ปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมเดิมที่มีอยู่เดิมจนกลายเป็นวัฒนธรรมนำภูมิทัศน์

การจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมภายในชุมชนโดยต้องเป็นการจัดการที่ไม่เอาการท่องเที่ยวนำมาเป็นแกนหลักในการพัฒนา เพราะการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยภายนอกและมีความซับซ้อนทำให้ชุมชนไม่

สามารถควบคุมตนเองได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบในระยะยาว ดังนั้นจึงต้องให้ชุมชนมีการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่สามารถยืนได้ด้วยตนเองจากปัจจัยภายใน สามารถควบคุมสิ่งต่างๆได้ด้วยตนเอง ดังนั้นเมื่อมีการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมจึงต้องมีการศึกษาพื้นที่อย่างลึกซึ้ง ดำเนินการโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมและต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้จริงที่ไม่เกินกำลังการจัดการของชุมชนทั้งในแง่ของกำลังแรงงานและงบประมาณ เน้นให้ชุมชนพึ่งพาตนเองเป็นหลักโดยอาศัยการร่วมมือกันในชุมชน สิ่งสำคัญคือ หัวใจหลักของแนวคิดภูมิทัศน์วัฒนธรรมนั้น ต้องเป็นการจัดการแบบค่อยเป็นค่อยไปตามที่กล่าวมาในข้างต้นเพื่อเรียนรู้การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมของคนในอดีต และต้องเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนที่สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจด้วย

2.1.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินศักยภาพทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

1. ความหมายของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมของทรัพยากรในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยพื้นที่จะต้องมีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการบริหารจัดการที่ดี

2. การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งนั้น จำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความสวยงามตามธรรมชาติ ลักษณะทางกายภาพในการรองรับกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ลักษณะของความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความยากง่ายในการเข้าถึง และร่องรอยของผลกระทบที่ปรากฏ เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพ ได้แก่ 1) ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว 2) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว 3) ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งมีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมี ตัวชี้วัดบ่งชี้ ได้แก่ (1) ความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว (2) ความสวยงามของสภาพภูมิทัศน์ มุมมองและทิวทัศน์ (3) ป่าหรือสภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณหรือโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว (4) โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า และ/หรือสัตว์น้ำ (5) แหล่งพืชหรือสัตว์หายาก ไก่ลู่สูญพันธุ์ (6) ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ (7) แหล่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง หรือชุมชน หรือติดถนนหลัก (8) ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว (9) ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว (10) คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิม (11) ความคุณค่าในการสื่อความหมายธรรมชาติ (12) มีการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว (13) มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม หรือในแหล่งท่องเที่ยว (14) มีมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (15) การจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียและสภาพแวดล้อมทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว (16) มีการจัดการด้านภูมิทัศน์ (17) การให้ความรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์กับธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่ (18) สิ่งอำนวยความสะดวกมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม/วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว (19) ความ

เพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยว (20) คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก และการดูแลรักษา (21) มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน เพื่อความปลอดภัย (22) การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสื่อความหมายที่มีคุณภาพ (23) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เช่น ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ รถเข็น มีบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการ (24) การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว ทั้งปริมาณและความหลากหลาย(25) การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ (26) การสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (27) ประเภทพาหนะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (29) หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามา มีบทบาท หรือสนับสนุนการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว (30) การกระจายผลประโยชน์ ซึ่งจะทำการประเมินศักยภาพโดยกำหนดค่าถ่วงน้ำหนัก (Weighted Score - W) ให้กับปัจจัยทั้ง 30 ปัจจัย จากนั้นนำผลการสำรวจ และวิเคราะห์ในพื้นที่มาพิจารณากำหนดค่าระดับศักยภาพ (Rated Score - R) ของแต่ละปัจจัย แล้วจึงนำมาคำนวณหาค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งด้วยสมการถ่วงน้ำหนัก (Weighting Score Equation) (คณะวนศาสตร์, 2547)

2.1.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบภูมิทัศน์

1. ความสำคัญของการออกแบบภูมิทัศน์

การออกแบบภูมิทัศน์ เบื้องต้นขึ้นอยู่กับการจัดวางสถาปัตยกรรม อย่างไรก็ตามในการออกแบบวางผังและออกแบบพื้นที่ในเขตชุมชน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การออกแบบภูมิทัศน์มีความสำคัญ ต่อสภาพภูมิทัศน์ดั้งเดิมตามธรรมชาติ สภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งต้นไม้ได้ทำหน้าที่เป็นระบบปรับสภาพอากาศ ให้ร่มเงาที่เย็นสบาย มีมุมมองทิวทัศน์ที่สวยงาม และดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของปรากฏการณ์เรือนกระจก การศึกษาล่าสุดแสดงให้เห็นว่า การออกแบบภูมิทัศน์ที่ดี คำนึงถึงการประหยัดพลังงาน อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประหยัดให้แก่เจ้าของโครงการได้เป็นอย่างดี นอกจากการประหยัดพลังงาน การออกแบบภูมิทัศน์ที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม ยังส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น นกและแมลงที่มาอาศัยอยู่ และสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีและสะอาดขึ้น โดยการปรับปรุงคุณภาพของน้ำและอากาศ ต้นไม้ดูดซับและกรองควัน ขณะที่พืชน้ำทำหน้าที่เหมือนเครื่องกรองน้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เป็นข้อดีที่ได้จากการจัดภูมิทัศน์ที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม

2. หลักการออกแบบภูมิทัศน์ที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

2.1 การปกป้องและส่งเสริมการใช้พืชท้องถิ่น มีความสำคัญในการรักษาคุณภาพของสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น พันธุ์พืชที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ ควรจะได้รับการปกป้อง ต้นไม้ที่เติบโตเต็มที่ควรได้รับการอนุรักษ์เมื่อเป็นไปได้ หรืออย่างน้อยได้รับการโอนย้ายและปลูกใหม่

2.2 ใช้พันธุ์ไม้แปลกถิ่น เฉพาะเมื่อพันธุ์ไม้เหล่านั้น สามารถอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมส่วนท้องถิ่นได้ถ้ามีการใช้พันธุ์ไม้แปลกถิ่น ควรแน่ใจว่ามันจะไม่เป็นภัย ต่อระบบนิเวศส่วนท้องถิ่น และมีความเหมาะสมกับสภาพอากาศส่วนท้องถิ่น

2.3 ใช้การออกแบบภูมิทัศน์ เพื่อเป็นสิ่งปกป้องอาคาร และพื้นที่ว่างภายนอกอาคาร จากสภาพภูมิอากาศต้นไม้อายุจะให้ร่มเงาช่วยคลายร้อนในฤดูร้อน ส่วนไม้พุ่มช่วยป้องกันลมหนาว ที่พัด

มาในฤดูหนาว เนินดินจะทำหน้าที่เป็นตัวบรรเทาผลกระทบจากลมพายุ ปัจจัยธรรมชาติของแต่ละพื้นที่ ให้โอกาสทั้งเป็นตัวป้องกันและช่วยประหยัดพลังงาน

2.4 ใช้สภาพภูมิประเทศเดิมของพื้นที่ เป็นระบบระบายน้ำธรรมชาติซึ่งเมื่อใช้ร่วมกับวัสดุปูผิวที่มีรูพรุน จะสามารถเสริมงานออกแบบชุมชน ที่เป็นมิตรกับสภาพแวดล้อมได้ดี

2.5 ใช้การออกแบบภูมิทัศน์ที่ช่วยประหยัดน้ำ และอนุรักษ์แหล่งน้ำได้มีพันธุ์ไม้หลายชนิด ที่สามารถเก็บน้ำและให้น้ำแก่พื้นที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรคำนึงถึงการออกแบบภูมิทัศน์ ที่ช่วยประหยัดการใช้น้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในแถบภูมิภาคที่ร้อนและแห้งแล้ง แทนที่จะต้องสูญเสียน้ำในปริมาณมหาศาล ผ่านระบบการรดน้ำอัตโนมัติ (Sprinkler System)

2.6 ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก นี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ 2 ประการคือ มันช่วยลดการกักของเสีย และลดการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งเป็นผลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม

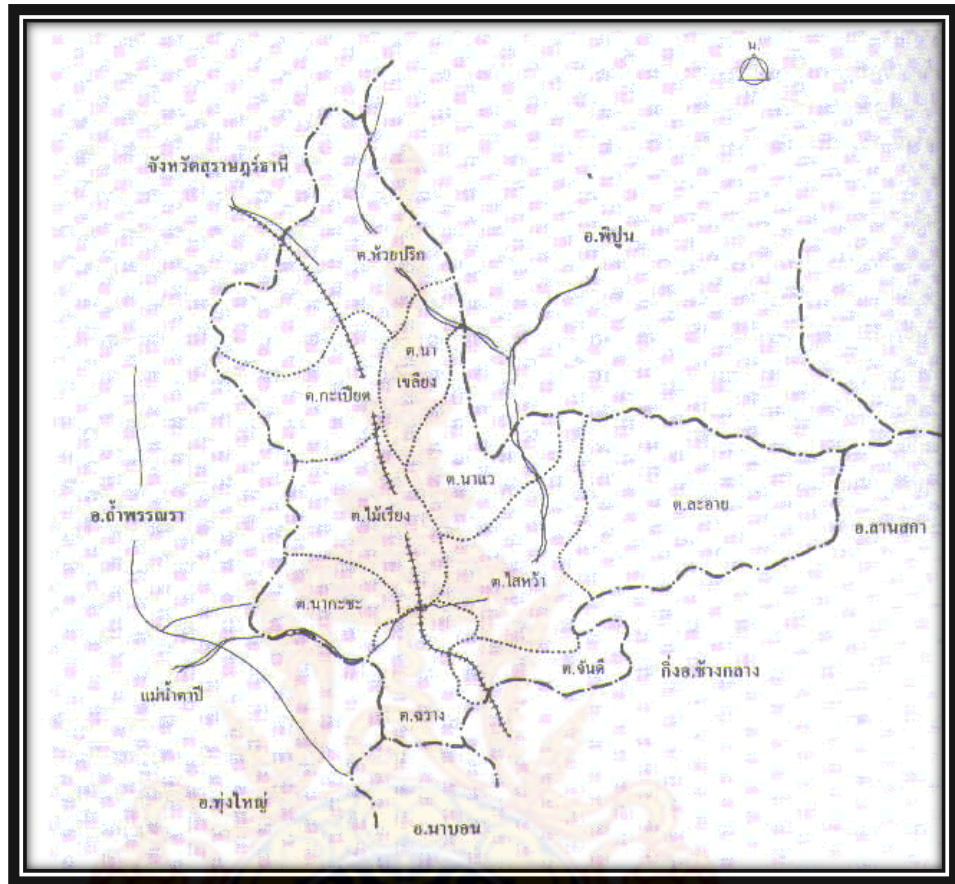
2.7 ใช้ผู้ล่าตามธรรมชาติ และทางเลือกในการแก้ปัญหาอื่นๆ ในการควบคุมและกำจัดแมลงศัตรูพืชแทนที่จะใช้เงินจำนวนมาก ในการซื้อยากำจัดศัตรูพืช ซึ่งทำลายสิ่งแวดล้อม ควรใช้ผู้ล่าตามธรรมชาติ ถอดหรือกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์แมลงศัตรูพืช

2.1.4 ข้อมูลพื้นที่ศึกษาในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอฉวางตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของตัวจังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากจังหวัดนครศรีธรรมราช 72 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 563.18 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 10 ตำบล (86 หมู่บ้าน) มีเทศบาลตำบล 4 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 8 แห่ง (ดังภาพที่ 2.1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับทุ่งใหญ่ อำเภอนาบอน และอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอพิปูน และอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 2.1 อาณาเขตอำเภอฉะเชิงเทรา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ภูมิประเทศ

อำเภอฉะเชิงเทรา มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ด้านทิศตะวันออกเป็นที่ราบติดกับเชิงเขา คือเทือกเขาหลวง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำลำคลองหลายสาย ได้แก่ คลองอ้าย คลองเสลา คลองปลายพุก คลองปลายระแนะ คลองโคกยาง และคลองคุดด้วน ถัดจากเชิงเขาด้านทิศตะวันออกเป็นที่ราบกว้างใหญ่ เหมาะสำหรับการทำเกษตรกรรม ทิศตะวันตก มีเนินเขาขนาดย่อม คือ เขาขุนย์ เป็นแหล่งแร่ลูเอปทอม แร่ยิปซัม และแร่สังกะสี

3. ประชากรและครัวเรือน

จากหลักฐานที่ปรากฏพบว่า ชาวฉะเชิงเทรา มีประชากรที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานจากหลายแหล่งด้วยกัน เช่น จากเมืองสทิงพระ จังหวัดสงขลา จากเมืองเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง และในระหว่าง พ.ศ. 2453 – 2461 มีคนจีนมาสร้างทางรถไฟ และแต่งงานมีครอบครัวกับ

ชนพื้นเมืองที่มีอยู่เดิม ตั้งชุมชนบริเวณทำน้ำ ค่าขายจนกลายเป็นตลาดในปัจจุบัน เช่น ตลาดจันดี ตลาดฉวาง (ตลาดเหนือ-ตลาดใต้) ตลาดทานพอ (ตำบลไม้เรียง) ปัจจุบันอำเภอฉวางมีครัวเรือนทั้งสิ้น 32,536 ครัวเรือน มีประชากร 67,008 คน (ดังตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรและครัวเรือนอำเภอฉวาง

ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
ละอาย	14	4,097	5,605	5,844	11,449
นาแวง	12	2,611	3,618	3,809	7,427
ไสหรี	9	2,759	3,347	3,602	6,949
ไม้เรียง	8	1,846	2,596	2,702	5,298
ห้วยปรึก	7	2,472	3,128	3,321	6,449
นากะชะ	7	1,632	2,239	2,394	4,633
นาเขลียง	6	1,003	1,359	1,446	2,805
กะเปียด	5	1,263	1,994	2,120	4,114
ทต.จันดี	5	3,934	3,528	3,895	7,423
ทต.ปากน้ำฉวาง	6	1,397	2,633	2,769	5,402
ทต.ฉวาง	2	1,277	1,275	1,318	2,593
ทต.ไม้เรียง	2	1,245	1,201	1,265	2,466
รวม	86	25,536	32,523	34,485	67,008

4. อาชีพและรายได้

อำเภอฉวางมีอาณาเขตกว้างขวาง สภาพภูมิประเทศจึงแตกต่างกัน บ้างก็มีภูเขา บ้างก็เป็นที่ราบสูง บ้างก็เป็นที่ราบลุ่ม การประกอบอาชีพจึงแตกต่างกันตามสภาพภูมิประเทศ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ทำสวนผลไม้ เช่น มังคุด ทุเรียน เงาะ ลองกอง กล้วย ฯลฯ รองลงมาประกอบอาชีพทำนาและรับจ้าง มีการประกอบอาชีพเหมืองแร่ยิปซัม 2 แห่ง โรงงานแปรรูปไม้ยางพารา 7 แห่ง รายได้ของราษฎรในพื้นที่เฉลี่ย 68,170 บาท/คน/ปี

5. การคมนาคม

การเดินทางติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงและพื้นที่ภายในท้องที่อำเภอฉวาง ส่วนใหญ่จะเดินทางโดยรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ มีเส้นทางรถไฟสายใต้แล่นผ่าน สถานีรถไฟจันดี ฉวาง ทานพอ กะเปียด และห้วยปรึก มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4015 (จากตัวเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช ผ่านอำเภอฉวาง ไปยังจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

6. แหล่งท่องเที่ยว

จากข้อมูลเบื้องต้นจากที่ว่า การอำเภอฉวาง พบว่า แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 2 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม โบราณสถาน และ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ซึ่งมีรายละเอียด (ดังตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2 แหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว
1.	ทรัพยากรการท่องเที่ยว ประเภทวัฒนธรรม โบราณสถาน	1.สำนักสงฆ์ควนพุทธบาท 2.วัดควนสวรรค์ 3.วัดมะเฟือง 4.วัดสวนขัน 5.วัดธาตุน้อย 6.วัดไม้เรียง
2.	ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ	1.อุทยานแห่งชาติเขาหลวง 2.น้ำตกสอยดาว 3.น้ำตกหนานปลา 4.น้ำตกหนานจน 5.น้ำตกหัวแหวน 6.น้ำตกหนานเตย 7.น้ำตกส้มหลอด (คลองอายุ) 8.จุดชมวิวนยอดเขาศูนย์ 9.หนองน้ำทุ่งจุด 10. คลองตาปี (คลองใหญ่) 11. คลองระแนง 12. คลองดินแดง 13. คลองกะทูน 14. อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง 15. อ่างเก็บน้ำคลองกะทูน 16.น้ำตกท่าแพ 17. น้ำตกคลองรังเกียรติ 18. น้ำตกคลองเหมน 19. น้ำตกคลองแห 20. น้ำตกหน้าเขาเหมน 21. น้ำตกทองออก 22. ถ้ำชะอม 23. ลูมน้ำท้ายเหมือง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรรรค์ เวสสุนทรเทพ และชัยสิทธิ์ ด้านกิตติกุล (2557) แนวโน้มการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า แนวโน้มการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมในประเทศไทยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของประเภทการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมในประเทศไทย ในประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์โครงสร้าง องค์ประกอบ รวมถึงศึกษาแนวโน้มในด้านศึกษาประเภทต่างๆ และแหล่งที่มีการเผยแพร่ผลงานซึ่งผลการค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมในประเทศไทยนั้นพบว่าการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมในประเทศไทยนั้นพบว่าการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมในประเทศไทยนั้นแบ่งได้เป็น 5 ประเภท ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 1. การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมประเภทตำราภูมิทัศน์วัฒนธรรม การศึกษาประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับภูมิทัศน์วัฒนธรรมทั้งในระดับสากลและในประเทศไทย ไว้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรม โดยโครงสร้างของการศึกษาประกอบไปด้วย แนวคิดทฤษฎีต่างๆ รวมถึงกรณีศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับภูมิทัศน์วัฒนธรรมมากขึ้น 2. การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมประเภทเพื่อการวิจัย ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเอาแนวคิดเกี่ยวกับภูมิทัศน์-วัฒนธรรมมาใช้ศึกษาพื้นที่หรือกิจกรรมการศึกษาประเภทนี้มีทั้งมีโครงสร้างที่ประกอบไปด้วย การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภูมิทัศน์วัฒนธรรมร่วมกับแนวคิดเฉพาะของการศึกษานั้นๆ การศึกษาพื้นที่ รวมถึงการประเมินคุณค่าภูมิทัศน์วัฒนธรรม 3. การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมประเภทเพื่อการจัดการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการ ภูมิทัศน์วัฒนธรรมต่างๆ ให้เกิดความยั่งยืน โดยมีโครงสร้างคล้ายกับการศึกษาประเภทเพื่อการวิจัย เพียงแต่เพิ่มการวิเคราะห์พื้นที่และแนวทางการจัดการเข้ามา 4. การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมประเภทเพื่อกระบวนการชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่ชุมชนในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม โดยมีโครงสร้างที่ประกอบไปด้วย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม กระบวนการชุมชน รวมถึงกรณีศึกษาและผลการลงพื้นที่ต่างๆ 5. การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมประเภทพิเศษ คือ การศึกษาที่มีวัตถุประสงค์แตกต่างไปจากการศึกษา 4 ประเภทแรก นอกจากนั้น การศึกษาแนวโน้มในการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมในประเทศไทยนั้นพบว่าการศึกษาประเภทที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ การศึกษาประเภทเพื่อการวิจัยกลุ่มการศึกษาสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

อนุวัฒน์ การถัก และทรงยศ วีระทวีมาศ (2556) ภูมิทัศน์วัฒนธรรม: ความหมาย พัฒนาการทางแนวคิดและทิศทางการศึกษาวิจัย ผลการศึกษาพบว่า บทความนี้ได้รวบรวมและอภิปรายแนวคิดทฤษฎีทางภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อชี้ให้เห็นถึงสาระสำคัญและ การให้คำจำกัดความ รวมทั้งกระบวนการศึกษาที่ผ่านมาทั้งในบริบทสากลและในประเทศไทย นอกจากนั้นได้รวบรวม สถานภาพทางวิชาการของการศึกษาวิจัยทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมในประเทศไทยในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา โดยวิเคราะห์ถึง ประเด็นการศึกษาและลักษณะของพื้นที่ศึกษา และในบทสรุปได้เสนอแนะใน 2 ประเด็นที่เกี่ยวกับทิศทางการศึกษา ด้านภูมิทัศน์วัฒนธรรมคือ ควรมีการบูรณาการศาสตร์กับชุดความรู้อื่นๆ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดกระบวนการวิจัย และข้อค้นพบใหม่ในวงวิชาการ และแนวทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาในปัจจุบันเช่น การเปลี่ยนแปลง ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ หรือผลกระทบจากการพัฒนา เป็นต้น

อนุชาติ ยศปัน (2554) การจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมชุมชนโดยใช้ทุนทางสังคมของชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาเรื่องการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมชุมชนโดยใช้ทุนทางสังคมของชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนบ้านหม้อเจดีย์ขาว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันของบ้านหม้อเจดีย์ขาว โดยพบว่าเป็นชุมชนที่มีทุนทางสังคมสูง ทุนบุคคลสำคัญคือ เจ้าคณะจังหวัดลำปาง และเป็นเจ้าอาวาสวัดพระเจดีย์ขาวหลัง มีผู้นำปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งมีผลงานที่เป็นที่ยอมรับของคนทั้งระดับหมู่บ้าน ตำบล จังหวัด เช่น ประธานมัคนายกอำเภอลำปาง ประธานกลุ่มออมทรัพย์ และแกนนำส่วนต่างๆ พบว่า ที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของวัฒนธรรมชุมชนพบว่า ทุนที่ปรากฏในหมู่บ้าน มี 3 ส่วนด้วยกัน คือ 1. ทุนทางปัญญา บ้านวังหม้อเจดีย์ขาว ถือว่าเป็นชุมชนโดดเด่นทางด้านภูมิปัญญา เช่น การทอผ้า การทำธำมรงค์ และทำธำมรงค์ การทำโคม/ตุ้ม การจักสาน การทำไม้กวาด ตลอดจนหมอนพื้นบ้าน 2. ทุนวัฒนธรรม ความเชื่อ และวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ยังคงสืบทอดต่อกันมา ทำให้คนในชุมชนเกิดความรักความสามัคคี เอื้ออาทร กันและกัน มีความร่วมมือ เช่นการเลี้ยงผีต่างๆ การตานสลากภัต การแห่เทียนพรรษา ฯลฯ 3. ทุนทางสถาบันทางสังคม บ้านวังหม้อเจดีย์ขาว ถือว่าเป็นทุนทางสถาบันทางสังคมที่สำคัญไม่เฉพาะสำหรับชาวบ้านวังหม้อเจดีย์ขาว แต่เป็นทุนทางสังคมที่สำคัญสำหรับคนลำปาง เพราะมีประวัติศาสตร์ยาวนานเป็นตำนานทางพุทธศาสนาที่ใครอยากมาเที่ยว

ศิริจรรยา ประพตติกิจ (2553) การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการศึกษาพบว่า การประเมินแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด 12 แห่ง ดังนี้ 1) แหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ได้แก่ วัดบุปผาราม วัดโยธานิมิต ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง วัดไผ่ล้อม โบราณสถานจวนเรชิตังกัมปอต ย่านตลาดเก่าริมคลองบางพระ 2) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนบ้านเป็ดในน้ำตกละพานหิน หาดลานทรายสถานีวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (ตราด) ล่องแก่งคลองห้วยแร้ง 3) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านห้วยน้ำขาว จากการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวโดยรวมมีศักยภาพในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นต่อศักยภาพด้านศิลปวัฒนธรรม และ ด้านธรรมชาติ อยู่ในระดับมาก โดยมีผลคะแนนเฉลี่ย 3.60 และ 3.55 ตามลำดับ เมื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยจำแนกตามสถานที่ท่องเที่ยว พบว่า ล่องแก่งคลองห้วยแร้ง มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก จากนั้นนำผลการวิจัยมาจัดเส้นทางจำนวน 4 เส้นทาง เส้นทางท่องเที่ยวที่ 1 ได้แก่ วัดบุปผาราม สถานีวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (ตราด) และล่องแก่งคลองห้วยแร้ง เส้นทางท่องเที่ยวที่ 2 ได้แก่ วัดไผ่ล้อม ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองโบราณสถานจวนเรชิตังกัมปอต และ วัดโยธานิมิต เส้นทางท่องเที่ยวที่ 3 ได้แก่ หาดลานทราย สวนผลไม้บ้านห้วยน้ำขาว และศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนบ้านเป็ดใน เส้นทางท่องเที่ยวที่ 4 ได้แก่ วัดบุปผาราม ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ตลาดเก่าริมคลองบางพระ สถานีวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (ตราด) ผลการวิเคราะห์ พบว่า เส้นทางท่องเที่ยวที่ 4 มีจุดแข็งมากที่สุด โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกในการเข้าถึง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและสามารถดึงดูด นักท่องเที่ยวได้ รองลงมา คือ เส้นทางท่องเที่ยวที่ 1, 2 และ 3 โดยมีจุดอ่อน

คือ แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางแหล่งที่น้อย และขาดการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โอกาส คือ แหล่งท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทางสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวแห่งอื่น ตลอดจนสามารถพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุปสรรค คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยว ข้อจำกัดด้านเวลา ตลอดจนขาดบุคลากรด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการขาดงบประมาณ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารูปแบบและ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว 2) ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อขยายจำนวนนักท่องเที่ยว 3) นำเส้นทางทั้ง 4 เส้นทางมาปรับปรุง และพัฒนา ให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอเมือง จังหวัดตราด

วารุณี เกตุสะอาด (2555) การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของพื้นที่เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า แหล่งเกษตรกรรมที่มีผลการประเมินศักยภาพรวมในระดับสูงถึง ร้อยละ 63 โดยมีศักยภาพสูงในด้านความเชื่อมโยง ความใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลัก ด้านความปลอดภัย ของแหล่งเกษตรกรรม และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานตามลำดับ ศักยภาพต่ำที่จะต้องปรับปรุงใน ด้านป้ายบอกทางเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และด้านการบริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว สำหรับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ควรได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งด้านความรู้และงบประมาณจากภาครัฐ ในการจัดตั้งศูนย์ประสานงาน และการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว การจัดหาพื้นที่ลานจอดรถ ห้องน้ำ การจัดทำ ป้ายบอกทางและ สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

2.3 สมมติฐานงานวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ไว้ว่า "ค่าเฉลี่ยระดับ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และ พื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่สูงกว่า 3.40"

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 พื้นที่ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่วิจัย คือ แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยงจังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือ แกนนำชุมชนในพื้นที่ ภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

3.3.1 แบบสำรวจ

แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมและธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวพร้อมใช้เครื่องคำนวณหาพิกัดทางภูมิศาสตร์ (GPS) เพื่อลักษณะทางกายภาพของพื้นที่วิจัย

3.3.2 แบบประเมิน

แบบประเมินชุดนี้กำหนดเกณฑ์การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว

3.3.3 แบบสัมภาษณ์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interviews) ที่สร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำถามแบบปิด (Close ended questionnaire) และคำถามแบบเปิด (Open ended questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ส่วน เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พบในแหล่งท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อมูลเกี่ยวกับระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะคำถามเป็นการใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่สำคัญมากที่สุดถึงสำคัญน้อยที่สุด ดังนี้

ข้อเลือก	คะแนน
มีผลมากที่สุด	5
มีผลมาก	4
มีผลปานกลาง	3
มีผลน้อย	2
มีผลน้อยที่สุด	1

เกณฑ์การแปลผลใช้หลักเกณฑ์การแบ่งแบบอันตรภาคชั้นโดยใช้คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด ผลลัพธ์ที่ได้หารด้วยจำนวนชั้นที่แบ่ง ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้คะแนนสูงสุด คือ 5 และคะแนนต่ำสุด คือ 1 แบ่งระดับชั้นออกเป็น 5 ระดับ ค่าอันตรภาคชั้นที่ได้ คือ 0.80 และนำมากำหนดขอบเขตมัธยฐานในการอ่านช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

ขอบเขตมัธยฐาน =	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีผลในระดับมากที่สุด
ขอบเขตมัธยฐาน =	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีผลในระดับมาก
ขอบเขตมัธยฐาน =	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีผลในระดับปานกลาง
ขอบเขตมัธยฐาน =	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีผลในระดับน้อย
ขอบเขตมัธยฐาน =	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีผลในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

3.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ จะต้องมีการทดสอบแบบก่อนนำไปใช้จริง (Try out) ในกลุ่มประชากรในพื้นที่ๆ ไม่ได้รับการสุ่มคัดเลือกเป็นตัวอย่าง แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของตัวชี้วัด (Reliability) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach, s alpha coefficient) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540 : 226) โดยการวิเคราะห์รายข้อ (Item analysis) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของตัวชี้วัดในแต่ละด้าน หากพบว่าตัวชี้วัดใดให้ความเชื่อมั่นต่ำ จะพิจารณาตัดบางข้อคำถามออกไป เพื่อให้ค่าความเชื่อมั่นในแต่ละด้านสูงขึ้น ส่วนข้อคำถามอื่นๆ พยายามปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามบางข้อที่สังเกตว่าผู้ตอบเข้าใจยากและอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในข้อคำถามได้ ให้มีความกระชับและเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายขึ้น

ส่วนที่ 3 ของแบบสัมภาษณ์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 3 ด้าน

1. ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = .821 หมายความว่า ข้อคำถามด้านนี้ มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 82.10
2. ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = .846 หมายความว่า ข้อคำถามด้านนี้ มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 84.60
3. ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = .852 หมายความว่า ข้อคำถามด้านนี้ มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 85.20

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 แบบประเมิน

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาจากนั้นนำข้อมูลที่ได้โดยใช้สมการถ่วงน้ำหนัก (weighting score equation)

$$\text{bio-physical impact} = \frac{W_1R_1+W_2R_2+W_3R_3+\dots+W_nR_n}{W_1+W_2+W_3+\dots+W_n}$$

R = ค่าคะแนนระดับศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง n จากการประเมินของผู้ศึกษา

W = ค่าถ่วงน้ำหนักของตัวชี้วัดที่ 1 ถึง n

จากนั้นทำการเปรียบเทียบระดับศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ได้จากการประเมินกับเกณฑ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยคิดจากสูตรการแบ่งช่วงขั้นต่อไปนี้

$$\text{การจำแนกขั้น} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงขั้น}}$$

โดยการวิจัยครั้งนี้กำหนดค่าศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวสูงสุดเท่ากับ 5 และต่ำสุดเท่ากับ 1 และจำนวนขั้นที่แบ่งเท่ากับ 3 คือ ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวสูง ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวปานกลาง ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวต่ำ เมื่อแทนค่าคะแนนจะได้ดังนี้

$$\text{ระยะของช่วงชั้น} = \frac{5 - 1}{3} = 1.3$$

ดังนั้น คัดภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบกำหนดได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} 3.7 - 5.0 &= \text{คัดภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวสูง} \\ 2.4 - 3.6 &= \text{คัดภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวปานกลาง} \\ 1.0 - 2.3 &= \text{คัดภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวต่ำ} \end{aligned}$$

3.5.2 แบบสัมภาษณ์

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical package for the social science, SPSS) (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2543)

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistic) ประกอบด้วย

- 1) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 2) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

2. สถิติเชิงอ้างอิง

1) การทดสอบค่าที (T-test) ในการทดสอบค่าเฉลี่ยประชากรกลุ่มเดียว ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในสมมติฐานโดยใช้สูตร

$$\text{สูตร} = \frac{\bar{x} - \mu}{s/\sqrt{n}}$$

เมื่อ $\bar{x}$	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
μ	=	ค่าเฉลี่ยของประชากรที่กำหนดขึ้นมาทดสอบ
s	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมทั้งข้อมูลจากการสำรวจ การประเมิน และการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดผลการวิจัยดังนี้

4.1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมและธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การสำรวจและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมและธรรมชาติ ผลการสำรวจพบว่าประกอบไปด้วย 3 เส้นทาง คือ

4.1.1 เส้นทางศึกษาประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่

1. จุดชมวิวทะเลหมอกเขาขุนย

ที่ตั้งตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 551690 y 937914

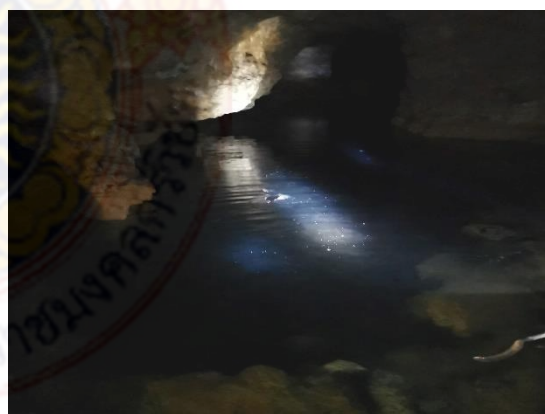
ภาพที่ 4.1 จุดชมวิวทะเลหมอกเขาขุนย

2. หลุมนายกรีด หลุมแร่หลุมแรก และกองเศษหินจากการขุดเหมืองแร่
ที่ตั้งตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พิกัด : x 551225 y 938823

ภาพที่ 4.2 หลุมนายกรีด หลุมแร่หลุมแรก และกองเศษหินจากการขุดเหมืองแร่

3. อุโมงค์ขุดแร่ของบริษัทฯ
ที่ตั้งตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พิกัด : x 551008 y 938808

ภาพที่ 4.3 อุโมงค์ขุดแร่ของบริษัทฯ

4. อุโมงค์เจดีย์ทอง

ที่ตั้งตำบลไม้เรียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 551588 y 938787

ภาพที่ 4.4 อุโมงค์เจดีย์ทอง

4.1.2 เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์

1. วัดหาดสูง

ที่ตั้งตำบลไม้เรียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 554450 y 936016

ภาพที่ 4.5 วัดหาดสูง

2. วัดวังม่วง

ที่ตั้งตำบลฉวาง อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 555430 y 930927

ภาพที่ 4.6 วัดวังม่วง

3. วัดสวนขัน

ที่ตั้งตำบลสวนขัน อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 566253 y 931197

ภาพที่ 4.7 วัดสวนขัน

4. วัดธาตุน้อย

ที่ตั้งตำบลหลักช้าง อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 559790 y 925611

ภาพที่ 4.8 วัดธาตุน้อย

5. สระน้ำพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์

ที่ตั้งตำบลแก้วแสน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 558175 y 918804

ภาพที่ 4.9 สระน้ำพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์

6. ศาลาพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ (เขารัง)

ที่ตั้งตำบลช้างกลาง อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 578391 y 922831

ภาพที่ 4.10 ศาลาพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ (เขารัง)

4.1.3 เส้นทางศึกษารวมชาติ

1. อ่างเก็บน้ำกะทูน

ที่ตั้งตำบลกระทูน อำเภอฟิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 557133 y 946720

ภาพที่ 4.11 อ่างเก็บน้ำกะทูน

2. อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง

ที่ตั้งตำบลเขาพระ อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 566236 y 950435

ภาพที่ 4.12 อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง

3. น้ำตกสวนอายุ

ที่ตั้งตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิกัด : x 572601 y 939901

ภาพที่ 4.13 น้ำตกสวนอายุ

4.2 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิจัยครั้งนี้กำหนดค่าศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวสูงสุดเท่ากับ 5 และต่ำสุดเท่ากับ 1 และจำนวนชั้นที่แบ่งเท่ากับ 3 คือ ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวสูง ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวปานกลาง ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวต่ำ เมื่อแทนค่าคะแนนจะได้ดังนี้

$$\text{ระยะของช่วงชั้น} = \frac{5 - 1}{3} = 1.3$$

ดังนั้น ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบกำหนดได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} 3.7 - 5.0 &= \text{ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวสูง} \\ 2.4 - 3.6 &= \text{ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวปานกลาง} \\ 1.0 - 2.3 &= \text{ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวต่ำ} \end{aligned}$$

4.2.1 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่ ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับสูง ได้แก่ จุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ มีค่าคะแนน 3.84 รองลงมาคือ หลุมแร่ นายกริต 2.95 ในระดับปานกลาง อุโมงค์บริษัท มีค่าคะแนน 2.59 และอุโมงค์เจดีย์ทอง มีค่าคะแนน 2.38 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่

ตัวชี้วัด	เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่				
	ค่า W_i	จุดชมวิว ทะเล หมอกเขา ศูนย์ (ค่าเฉลี่ย)	หลุมนาย กริต (ค่าเฉลี่ย)	อุโมงค์ชุด แร่ของ บริษัทฯ (ค่าเฉลี่ย)	อุโมงค์ เจดีย์ทอง (ค่าเฉลี่ย)
1) ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว					
1.1 ความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว	3	4	3	3	3
1.2 ความสวยงามของสภาพภูมิทัศน์ มุมมองและทิวทัศน์	4	4	4	3	3
1.3 ป่าหรือสภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณหรือโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว	3	3	3	2	2
1.4 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าและ/หรือสัตว์น้ำ	4	3	3	2	2
1.5 แหล่งพืชหรือสัตว์หายาก ใกล้สูญพันธุ์	3	3	3	2	2
1.6 ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่	3	4	3	2	2
1.7 แหล่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือชุมชนหรือติดถนนหลัก	3	5	4	4	4
1.8 ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว	3	3	4	3	2
1.9 ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว	3	4	4	3	3
1.10 คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิม	3	5	4	4	4
1.11 ความคุณค่าในการสื่อความหมายธรรมชาติ	3	5	4	4	3
2) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม					
1. มีการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว	3	3	2	2	2
2. มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรมหรือในแหล่งท่องเที่ยว	3	2	2	2	2

ตัวชี้วัด	เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่				
	ค่า W_i	จุดชมวิว ทะเล หมอกเขา ศูนย์ (ค่าเฉลี่ย)	หลุมนาย กรีด (ค่าเฉลี่ย)	อุโมงค์ขุด แร่ของ บริษัทฯ (ค่าเฉลี่ย)	อุโมงค์ เจดีย์ทอง (ค่าเฉลี่ย)
3. มีมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	3	2	2	2	2
4. การจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียและสภาพแวดล้อมทาง กายภาพในแหล่งท่องเที่ยว	3	2	1	1	1
5. มีการจัดการด้านภูมิทัศน์	3	2	2	2	2
6. การให้ความรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการ อนุรักษ์กับธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่ โดยรอบพื้นที่	3	2	2	2	2
2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว					
1. สิ่งอำนวยความสะดวกมีความกลมกลืนกับ สภาพแวดล้อม/วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว	3	3	2	2	2
2. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการ ให้บริการด้านการท่องเที่ยว	3	4	2	2	2
3. คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก และการดูแลรักษา	2	3	2	2	2
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน เพื่อความ ปลอดภัย	2	3	2	2	2
5. การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสื่อความหมายที่มี คุณภาพ	2	3	2	2	2
6. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการเช่น ห้องน้ำสำหรับ ผู้พิการ รถเข็น มีบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการ	2	2	1	1	1
3) ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
3.1 การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งปริมาณและความ หลากหลาย	3	4	4	4	3
3.2 การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ	3	4	4	4	3
3.3 การสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	2	5	4	4	3
3.4 ประสิทธิภาพหน้การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	2	4	3	3	3

ตัวชี้วัด	เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่				
	ค่า W_i	จุดชมวิว ทะเล หมอกเขา ศูนย์ (ค่าเฉลี่ย)	หลุมนาย กรีด (ค่าเฉลี่ย)	อุโมงค์ขุด แร่ของ บริษัทฯ (ค่าเฉลี่ย)	อุโมงค์ เจดีย์ทอง (ค่าเฉลี่ย)
3.5 หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามามีบทบาท หรือ สนับสนุนการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว	2	3	4	3	2
3.6 การกระจายผลประโยชน์	2	3	4	3	2
ค่ารวมของ $S(W_i)$		292	224	197	181
ค่ารวมของ $S(W_iR_i)$		3.84	2.95	2.59	2.38
ระดับผลกระทบ $\Sigma(W_iR_i)/ \Sigma(W_i)$ สูง / ปานกลาง / ต่ำ		สูง	ปาน กลาง	ปาน กลาง	ปาน กลาง

4.2.2 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่าน คล้ายวาจาสิทธิ์

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอดง และพื้นที่ เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ ส่วนใหญ่มี ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับ ปานกลางได้แก่ วัดธาตุน้อย มีค่าคะแนนสูงสุด 2.88 รองลงมา วัดสวนขัน 2.73 และน้อย ได้แก่ ศาลาพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ 2.07 วัดหาดสูงและวัดวังม่วง 1.95 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์

ตัวชี้วัด	เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์						
	ค่า W_i	วัด หาดสูง (ค่าเฉลี่ย)	วัดวัง ม่วง (ค่าเฉลี่ย)	วัด สวน ชั้น (ค่าเฉลี่ย)	วัดธาตุ น้อย (ค่าเฉลี่ย)	สระน้ำ พ่อ ท่าน คล้าย วาจา สิทธิ์ (ค่าเฉลี่ย)	ศาลา พ่อ ท่าน คล้าย วาจา สิทธิ์ (ค่าเฉลี่ย)
1) ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว							
1.1 ความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว	3	2	2	3	4	2	2
1.2 ความสวยงามของสภาพภูมิทัศน์ มุมมองและทิวทัศน์	4	2	2	3	4	2	3
1.3 ป่าหรือสภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณหรือโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว	3	2	2	3	2	2	2
1.4 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าและ/หรือสัตว์น้ำ	4	1	1	2	1	1	1
1.5 แหล่งพืชหรือสัตว์หายาก ไก่สุญพันธุ์	3	1	1	1	1	1	1
1.6 ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่	3	1	1	1	1	1	1
1.7 แหล่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือชุมชนหรือติดถนนหลัก	3	2	2	2	3	3	3
1.8 ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว	3	2	2	3	3	2	2
1.9 ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว	3	2	2	3	3	2	2
1.10 คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิม	3	2	2	4	4	2	2
1.11 ความคุณค่าในการสื่อความหมายธรรมชาติ	3	2	2	4	4	2	2

ตัวชี้วัด	เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์							
	ค่า W_i	วัด หาดสูง (ค่าเฉลี่ย)	วัดวัง ม่วง (ค่าเฉลี่ย)	วัด สวน ชั้น (ค่าเฉลี่ย)	วัดธาตุ น้อย (ค่าเฉลี่ย)	สระน้ำ พ่อ ท่าน คล้าย วาจา สิทธิ์ (ค่าเฉลี่ย)	ศาลา พ่อ ท่าน คล้าย วาจา สิทธิ์ (ค่าเฉลี่ย)	
2) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว								
2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม								
1. มีการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว	3	2	2	3	3	2	2	
2. มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม หรือในแหล่งท่องเที่ยว	3	2	2	2	2	2	2	
3. มีมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	2	2	2	2	2	2	2	
4. การจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียและสภาพแวดล้อมทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว	2	3	3	3	3	3	3	
5. มีการจัดการด้านภูมิทัศน์	2	2	2	3	4	2	2	
6. การให้ความรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์กับธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่	6	2	2	3	3	2	2	
2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว								
1. สิ่งอำนวยความสะดวกมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม/วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว	2	2	2	2	2	2	2	
2. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยว	2	2	2	2	2	2	2	
3. คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก และการดูแลรักษา	2	2	2	3	3	2	2	
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน เพื่อความปลอดภัย	2	2	2	2	2	2	2	

ตัวชี้วัด	เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์							
	ค่า W_i	วัด หาดสูง (ค่าเฉลี่ย)	วัดวัง ม่วง (ค่าเฉลี่ย)	วัด สวน ชั้น (ค่าเฉลี่ย)	วัดธาตุ น้อย (ค่าเฉลี่ย)	สระน้ำ พ่อ ท่าน คล้าย วาจา สิทธิ์ (ค่าเฉลี่ย)	ศาลา พ่อ ท่าน คล้าย วาจา สิทธิ์ (ค่าเฉลี่ย)	
5. การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสื่อความหมายที่มีคุณภาพ	2	2	2	4	4	2	2	
6. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการเช่น ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ รถเข็น มีบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการ	2	2	2	4	4	2	2	
3) ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว								
3.1 การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งปริมาณและความหลากหลาย	2	2	2	3	3	2	2	
3.2 การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ	2	2	2	3	3	2	2	
3.3 การสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	2	2	2	4	3	2	2	
3.4 ประสิทธิภาพหนะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	2	4	4		4	4	4	
3.5 หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามามีบทบาท หรือสนับสนุนการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว	2	2	2	4	4	2	2	
3.6 การกระจายผลประโยชน์	2	2	2	4	4	2	3	
ค่ารวมของ $S(W_i)$	73	142	142	199	210	145	151	
ค่ารวมของ $S(W_iR_i)$	365	1.95	1.95	2.73	2.88	1.99	2.07	
ระดับผลกระทบ $\Sigma(W_iR_i)/ \Sigma(W_i)$ สูง / ปานกลาง / ต่ำ		ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	

4.2.3 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว เส้นทางศึกษาธรรมชาติ

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ได้ดำเนินการสำรวจนั้นพบว่า ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับปานกลางโดย แหล่งท่องเที่ยวที่มีคะแนนสูงสุด คือ น้ำตกสวนอายุ ค่าคะแนน 3.10 รองลงมา อ่างเก็บน้ำกะทูน 2.81 และ อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง 2.63 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว เส้นทางศึกษาธรรมชาติ

ตัวชี้วัด	เส้นทางศึกษาธรรมชาติ			
	ค่า W _i	อ่างเก็บน้ำ กะทูน (ค่าเฉลี่ย)	อ่างเก็บน้ำ คลองดิน แดง (ค่าเฉลี่ย)	น้ำตกสวน อายุ (ค่าเฉลี่ย)
1) ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว				
1.1 ความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว	3	3	3	3
1.2 ความสวยงามของสภาพภูมิทัศน์ มุมมองและทิวทัศน์	4	3	3	3
1.3 ป่าหรือสภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณหรือโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว	3	2	2	4
1.4 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าและ/หรือสัตว์น้ำ	4	2	2	4
1.5 แหล่งพืชหรือสัตว์หายาก ไก่ลู่สูญพันธุ์	3	1	1	4
1.6 ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่	3	3	3	3
1.7 แหล่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือชุมชนหรือติดถนนหลัก	3	4	4	4
1.8 ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว	3	3	3	3
1.9 ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว	3	3	3	3
1.10 คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิม	3	5	3	3
1.11 ความคุณค่าในการสื่อความหมายธรรมชาติ	3	5	3	4
2) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว				
2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม				
1. มีการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว	3	2	2	3
2. มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรมหรือในแหล่งท่องเที่ยว	3	2	2	3

ตัวชี้วัด	เส้นทางศึกษาระดมชาติ			
	ค่า W_i	อ่างเก็บน้ำ กะทูน (ค่าเฉลี่ย)	อ่างเก็บน้ำ คลองดิน แดง (ค่าเฉลี่ย)	น้ำตกสวน อาย (ค่าเฉลี่ย)
3. มีมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	2	2	2	2
4. การจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียและสภาพแวดล้อมทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว	2	2	3	2
5. มีการจัดการด้านภูมิทัศน์	2	2	2	3
6. การให้ความรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์กับธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่	2	2	2	3
2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว				
1. สิ่งอำนวยความสะดวกมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม/วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว	3	2	2	3
2. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยว	3	4	3	3
3. คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก และการดูแลรักษา	3	3	3	2
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน เพื่อความปลอดภัย	3	3	3	3
5. การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสื่อความหมายที่มีคุณภาพ	3	2	2	3
6. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการเช่น ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ รถเข็น มีบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการ	3	2	2	2
3) ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว				
3.1 การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งปริมาณและความหลากหลาย	3	4	4	4
3.2 การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ	3	2	2	2

ตัวชี้วัด	เส้นทางศึกษาระรรมชาติ			
	ค่า W_i	อ่างเก็บน้ำ กะทูน (ค่าเฉลี่ย)	อ่างเก็บน้ำ คลองดิน แดง (ค่าเฉลี่ย)	น้ำตกสวน อาย (ค่าเฉลี่ย)
3.3 การสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3	3	3	3
3.4 ประเภทพาหนะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3	4	4	4
3.5 หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามามีบทบาท หรือ สนับสนุนการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว	3	3	3	3
3.6 การกระจายผลประโยชน์	3	3	3	3
ค่ารวมของ $S(W_i)$	86	242	226	267
ค่ารวมของ $S(W_iR_i)$	430	2.81	2.63	3.10
ระดับผลกระทบ $\sum(W_iR_i) / \sum(W_i)$ สูง / ปานกลาง / ต่ำ		ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

4.3 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ อำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

เพศ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.40) เป็นเพศชาย และ (ร้อยละ 31.60) เป็นเพศหญิง

อายุ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 35.80 ปี

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.80 คน

การศึกษา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71.30) จบการศึกษาในระดับ ปริญญาตรี รองลงมา (ร้อยละ 20.50) มัธยมศึกษาตอนต้น และ (ร้อยละ 8.20) จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

สถานภาพ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.50) มีสถานภาพสมรส และ (ร้อยละ 46.50) มีสถานภาพโสด

อาชีพ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.20) มีอาชีพรับราชการ รองลงมา (ร้อยละ 21.80) นักเรียน/นักศึกษา และ (ร้อยละ 20.00) ค้าขาย (ดังตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

(N=400)

ตัวแปร	จำนวน (ราย)	ค่าร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
เพศ	-	-	-	-
- ชาย	274	68.40	-	-
- หญิง	126	31.60	-	-
อายุเฉลี่ย	-	-	35.80	9.87
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน/ครัวเรือน)	-	-	4.80	1.84
ระดับการศึกษา	-	-	-	-
- ปริญญาตรี	285	71.30	-	-
- มัธยมศึกษาตอนต้น	82	20.50	-	-
- สูงกว่าปริญญาตรี	33	8.20	-	-
สถานภาพ	-	-	-	-
- โสด	186	46.50	-	-
- สมรส	214	53.50	-	-
อาชีพ	-	-	-	-
- รับราชการ	233	58.20	-	-
- นักเรียน/นักศึกษา	87	21.80	-	-
- ค้าขาย	80	20.00	-	-

4.3.2 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พบในแหล่งท่องเที่ยว

จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่เดินทางมาท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่เดินทางมาท่องเที่ยว เฉลี่ย 3.72 คน

ยานพาหนะในการเดินทาง ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.10) เดินทางโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว และ (ร้อยละ 34.90) เดินทางโดยใช้รถจักรยานยนต์

กิจกรรมที่ได้ทำในการเดินทางมาเยือนแหล่งท่องเที่ยว จากคำตอบทั้งหมด 530 คำตอบ ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 41.67) ชมวิว/ทิวทัศน์ รองลงมา (ร้อยละ 19.20) ถ่ายภาพ/บันทึกวิดีโอ (ร้อยละ 12.32) เดินป่าศึกษาธรรมชาติ (ร้อยละ 11.66) ไหว้พระ/ทำบุญ (ร้อยละ 6.29) เล่นน้ำ/ชมน้ำตก (ร้อยละ 4.95) ตั้งแคมป์/พักแรมด้วยเต็นท์ (ร้อยละ 2.67) ศึกษาวิถีชุมชนท้องถิ่น (ร้อยละ 1.62) และ (ร้อยละ 1.24) ศึกษาพรรณไม้ (ดังตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พบในแหล่งท่องเที่ยว

(N=400)

ตัวแปร	จำนวน (ราย)	ค่าร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่เดินทางมาท่องเที่ยว	-	-	5.72	4.18
ยานพาหนะในการเดินทาง	-	-	-	-
- รถยนต์ส่วนตัว	260	65.10	-	-
- รถจักรยานยนต์	140	34.90	-	-
กิจกรรมที่ได้ทำในการเดินทางมาเยือนแหล่ง ท่องเที่ยว (n=882)	-	-	-	-
- ชมวิว/ทิวทัศน์	167	41.67	-	-
- ถ่ายภาพ/บันทึกวีดีโอ	76	19.20	-	-
- เดินป่าศึกษาธรรมชาติ	49	12.32	-	-
- ไหว้พระ/ทำบุญ	46	11.66	-	-
- เล่นน้ำ/ชมน้ำตก	25	6.29	-	-
- ตั้งแคมป์/พักผ่อนด้วยเต็นท์	22	4.95	-	-
- ศึกษาวิถีชุมชนท้องถิ่น	11	2.67	-	-
- ศึกษาพรรณไม้	4	1.24	-	-

4.3.3 ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อมูลเกี่ยวกับระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะคำถามเป็นการใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่สำคัญมากที่สุดถึงสำคัญน้อยที่สุด ดังนี้

ข้อเลือก	คะแนน
มีผลมากที่สุด	5
มีผลมาก	4
มีผลปานกลาง	3
มีผลน้อย	2
มีผลน้อยที่สุด	1

เกณฑ์การแปลผลใช้หลักเกณฑ์การแบ่งแบบอันตรภาคชั้นโดยใช้คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด ผลลัพธ์ที่ได้หารด้วยจำนวนชั้นที่แบ่ง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้คะแนนสูงสุด คือ 5 และคะแนนต่ำสุด คือ 1 แบ่งระดับชั้นออกเป็น 5 ระดับ ค่าอันตรภาคชั้นที่ได้ คือ 0.80 และนำมากำหนดขอบเขตมัธยฐานในการอ่านช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

ขอบเขตมัธยฐาน =	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีผลในระดับมากที่สุด
ขอบเขตมัธยฐาน =	3.41 – 4.20	หมายถึง	มีผลในระดับมาก
ขอบเขตมัธยฐาน =	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีผลในระดับปานกลาง
ขอบเขตมัธยฐาน =	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีผลในระดับน้อย
ขอบเขตมัธยฐาน =	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีผลในระดับน้อยที่สุด

1. ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.75) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยจะพบว่า ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด 10 ประเด็น คือ ความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.86) ความสวยงามของสภาพภูมิทัศน์ มุมมองและทิวทัศน์ (ค่าเฉลี่ย 4.52) ป่าหรือสภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณหรือโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.44) ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 4.43) คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิม (ค่าเฉลี่ย 4.40) แหล่งพืชหรือสัตว์หายาก ใกล้สูญพันธุ์ (ค่าเฉลี่ย 4.38) แหล่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือชุมชนหรือติดถนนหลัก (ค่าเฉลี่ย 4.36) ความคุณค่าในการสื่อความหมายธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 4.35) ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.34) ความ

หลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.21) และอยู่ในระดับมาก 1 ประเด็น คือ โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าและ/หรือสัตว์น้ำ (ค่าเฉลี่ย 3.41) (ดังตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว

(N = 400)

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว				
1.1	ความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว	4.86	0.89	มากที่สุด
1.2	ความสวยงามของสภาพภูมิทัศน์ มุมมองและทิวทัศน์	4.52	0.85	มากที่สุด
1.3	ป่าหรือสภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณหรือโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว	4.44	0.66	มากที่สุด
1.4	โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าและ/หรือสัตว์น้ำ	3.41	0.46	มาก
1.5	แหล่งพืชหรือสัตว์หายาก ใกล้สูญพันธุ์	4.38	0.80	มากที่สุด
1.6	ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่	4.43	0.84	มากที่สุด
1.7	แหล่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือชุมชนหรือติดถนนหลัก	4.36	0.84	มากที่สุด
1.8	ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว	4.34	1.01	มากที่สุด
1.9	ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว	4.21	0.82	มากที่สุด
1.10	คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิม	4.40	0.75	มากที่สุด
1.11	ความคุณค่าในการสื่อความหมายธรรมชาติ	4.35	0.68	มากที่สุด
รวม		4.75	0.43	มากที่สุด

2. ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยจะพบว่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น คือ มีการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.39) การให้ความรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์กับธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 4.22) อยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น คือ การจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียและสภาพแวดล้อมทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.16) มีการจัดการด้านภูมิทัศน์ (ค่าเฉลี่ย 4.10) มีมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.42) มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม หรือในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.41)

2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ประเด็น คือ การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสื่อความหมายที่มีคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.44) ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.42) คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก และการดูแลรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.38) มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐานเพื่อความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 4.31) อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น คือ สิ่งอำนวยความสะดวกมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม/วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.20) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เช่น ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ รถเข็น มีบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการ (ค่าเฉลี่ย 3.48) (ดังตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

(N = 400)

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
2. ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว				
2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม				
1	มีการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว	4.39	0.98	มากที่สุด
2	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม หรือในแหล่งท่องเที่ยว	3.41	0.90	มาก
3	มีมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	3.42	0.98	มาก
4	การจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียและสภาพแวดล้อมทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว	4.16	1.04	มาก
5	มีการจัดการด้านภูมิทัศน์	4.10	1.00	มาก
6	การให้ความรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์กับธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่	4.22	1.17	มากที่สุด
2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว				
1	สิ่งอำนวยความสะดวกมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม/วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว	4.20	0.98	มาก
2	ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยว	4.42	0.90	มากที่สุด
3	คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก และการดูแลรักษา	4.38	0.90	มากที่สุด
4	มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน เพื่อความปลอดภัย	4.31	0.90	มากที่สุด
5	การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสื่อความหมายที่มีคุณภาพ	4.44	0.90	มากที่สุด
6	สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เช่น ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ รถเข็น มีบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการ	3.48	0.98	มาก
รวม		3.93	0.43	มาก

3. ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.29) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยจะพบว่า ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ประเด็น คือ การสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.81) การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 4.78) การกระจายผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 4.41) หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามามีบทบาท หรือสนับสนุนการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.32) ประเภทพาหนะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.25) (ดังตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว

(N = 400)

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
3. ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว				
3.1	การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งปริมาณและความหลากหลาย	3.18	0.81	ปานกลาง
3.2	การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ	4.78	0.75	มากที่สุด
3.3	การสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.81	0.59	มากที่สุด
3.4	ประเภทพาหนะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.25	0.46	มากที่สุด
3.5	หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามามีบทบาทหรือสนับสนุนการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว	4.32	0.80	มากที่สุด
3.6	การกระจายผลประโยชน์	4.41	0.48	มากที่สุด
	รวม	4.29	0.43	มากที่สุด

4.3.4 การทดสอบสมมติฐานระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากการที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า ค่าเฉลี่ยระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่สูงกว่า 3.40 มีศักยภาพ 3 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว

1. การทดสอบสมมติฐานระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยวมีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียด พบว่า ประกอบด้วย 11 ประเด็น คือ ความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) ความสวยงามของสภาพภูมิทัศน์ มุมมองและทิวทัศน์ ($p \leq 0.01$) ป่าหรือสภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณหรือโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าและ/หรือสัตว์น้ำ ($p \leq 0.01$) แหล่งพืชหรือสัตว์หายาก ใกล้สูญพันธุ์ ($p \leq 0.01$) ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ($p \leq 0.01$) แหล่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือชุมชนหรือติดถนนหลัก ($p \leq 0.01$) ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิม ($p \leq 0.01$) ความคุณค่าในการสื่อความหมายธรรมชาติ ($p \leq 0.01$) (ดังตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว

(N = 400)

ลำดับ	ตัวแปร	เกณฑ์ที่กำหนด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สถิติทดสอบ
1. ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว					
1.1	ความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว	3.40	4.86	0.89	t = 19.188 sig = 0.000**
1.2	ความสวยงามของสภาพภูมิทัศน์ มุมมอง และทิวทัศน์	3.40	4.52	0.85	t = 15.185 sig = 0.000**
1.3	ป่าหรือสภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ บริเวณหรือโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว	3.40	4.44	0.66	t = 12.658 sig = 0.000**
1.4	โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าและ/หรือ สัตว์น้ำ	3.40	3.41	0.46	t = 5.108 sig = 0.000**
1.5	แหล่งพืชหรือสัตว์หายาก ใกล้สูญพันธุ์	3.40	4.38	0.80	t = 11.427 sig = 0.000**
1.6	ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่	3.40	4.43	0.84	t = 10.909 sig = 0.000**
1.7	แหล่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือชุมชนหรือติดถนนหลัก	3.40	4.36	0.84	t = 9.858 sig = 0.000**
1.8	ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว	3.40	4.34	1.01	t = 8.844 sig = 0.000**
1.9	ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว	3.40	4.21	0.82	t = 14.845 sig = 0.000**
1.10	คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิม	3.40	4.40	0.75	t = 15.753 sig = 0.000**
1.11	ความคุณค่าในการสื่อความหมาย ธรรมชาติ	3.40	4.35	0.68	t = 11.728 sig = 0.000**
รวม		3.40	4.75	0.43	t = 18.382 sig = 0.000**

หมายเหตุ : ** มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.01$)

2. การทดสอบสมมติฐานระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียด พบว่า ประกอบด้วย 6 ประเด็น คือ มีการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม หรือในแหล่งท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) มีมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ($p \leq 0.01$) การจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียและสภาพแวดล้อมทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) มีการจัดการด้านภูมิทัศน์ ($p \leq 0.01$) การให้ความรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์กับธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่ ($p \leq 0.01$)

2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวมีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียด พบว่า ประกอบด้วย 6 ประเด็น คือ สิ่งอำนวยความสะดวกมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม/วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก และการดูแลรักษา ($p \leq 0.01$) มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน เพื่อความปลอดภัย ($p \leq 0.01$) การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสื่อความหมายที่มีคุณภาพ ($p \leq 0.01$) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการเช่น ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ รถเข็น มีบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการ ($p \leq 0.01$) (ดังตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

(N = 400)

ลำดับ	ตัวแปร	เกณฑ์ที่กำหนด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สถิติทดสอบ
2. ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม					
1	มีการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว	3.40	4.39	0.98	t = 16.168 sig = 0.000**
2	มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม หรือในแหล่งท่องเที่ยว	3.40	3.41	0.90	t = 6.430 sig = 0.000**
3	มีมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	3.40	3.42	0.98	t = 5.136 sig = 0.000**
4	การจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียและสภาพแวดล้อมทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว	3.40	4.16	1.04	t = 10.168 sig = 0.000**
5	มีการจัดการด้านภูมิทัศน์	3.40	4.10	1.00	t = 12.427 sig = 0.000**
6	การให้ความรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์กับธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่	3.40	4.22	1.17	t = 13.909 sig = 0.000**
2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว					
1	สิ่งอำนวยความสะดวกมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม/วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว	3.40	4.20	0.98	t = 9.323 sig = 0.000**
2	ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยว	3.40	4.42	0.90	t = 12.491 sig = 0.000**

ลำดับ	ตัวแปร	เกณฑ์ที่กำหนด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สถิติทดสอบ
3	คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกและการดูแลรักษา	3.40	4.38	0.90	t = 9.477 sig = 0.000**
4	มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน เพื่อความปลอดภัย	3.40	4.31	0.90	t = 12.121 sig = 0.000**
5	การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสื่อความหมายที่มีคุณภาพ	3.40	4.44	0.90	t = 12.669 sig = 0.000**
6	สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เช่น ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ รถเข็น มีบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการ	3.40	3.48	0.98	t = 9.534 sig = 0.000**
รวม		3.40	3.93	0.43	t = 17.912 sig = 0.000**

หมายเหตุ : ** มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.01$)

3. การทดสอบสมมติฐานระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียด พบว่า ประกอบด้วย 6 ประเด็น คือ การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งปริมาณและความหลากหลาย ($p \leq 0.01$) การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ($p \leq 0.01$) การสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) ประเภทพาหนะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามามีบทบาท หรือสนับสนุนการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว ($p \leq 0.01$) การกระจายผลประโยชน์ ($p \leq 0.01$) (ดังตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว

(N = 400)

ลำดับ	ตัวแปร	เกณฑ์ที่กำหนด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สถิติทดสอบ
3.1 ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
3.1	การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งปริมาณและความหลากหลาย	3.40	3.18	0.81	t = 1.934 sig = 0.000**
3.2	การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ	3.40	4.78	0.75	t = 10.408 sig = 0.000**
3.3	การสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.40	4.81	0.59	t = 10.741 sig = 0.000**
3.4	ประเภทพาหนะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.40	4.25	0.46	t = 11.111 sig = 0.000**
3.5	หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามา มีบทบาท หรือสนับสนุนการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว	3.40	4.32	0.80	t = 8.892 sig = 0.000**
3.6	การกระจายผลประโยชน์	3.40	4.41	0.48	t = 4.782 sig = 0.000**
รวม		3.40	4.29	0.43	t = 9.486 sig = 0.000**

หมายเหตุ : ** มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$)

4.4 โครงข่ายการคมนาคม การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.4.1 จุดชมวิวยะเลหมอกเขาขุนยี่

- เส้นทางอากาศ

จากสนามบินนครศรีธรรมราช เดินทางโดยรถส่วนบุคคลหรือรถโดยสารประจำทาง ใช้ถนนหมายเลข4103, ถนนหมายเลข4016 และถนนหมายเลข4015 ไปทางถนนจันดี-ฉวาง มุ่งไป ตำบลจันดี (62.5กม.) ตามถนนจันดี-ฉวาง ไปทางถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบลไม้เรียง (12.2กม.) เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ ถนนหมายเลข 4228 (1.7กม.) มุ่งหน้าไปตามถนนคอนกรีตขึ้นจุดชมวิวยอดเขาขุนยี่ (5.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 32 นาที (81.6 กม.)

- เส้นทางบก

รถไฟ จากสถานีรถไฟนครศรีธรรมราช เดินทางโดยรถส่วนบุคคลหรือรถโดยสารประจำทาง ตาม ถนนสะพานยาว และถนนชลประทาน4 ขวา ไปทางถนนหมายเลข4103 มุ่งไปตำบลนาเคียน (4.5กม.) ใช้ ถนนหมายเลข 4016 และ ถนนหมายเลข 4015 ไปทาง ถนน จันดี-ฉวาง มุ่งไป ตำบล จันดี (51.9กม.) ตาม ถนน จันดี-ฉวาง ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล ไม้เรียง (12.2กม.) เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ ถนนหมายเลข 4228 (1.7กม.) มุ่งหน้าไปตามถนนคอนกรีตขึ้นจุดชมวิวยอดเขาขุนยี่ (5.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 30 นาที (75.5 กม.)

รถส่วนบุคคล จากอำเภอเมือง นครศรีธรรมราช ตาม ถนนหมายเลข 4016 และ ถนนหมายเลข 4015 ไปทาง ถนน จันดี-ฉวาง มุ่งไป ตำบล จันดี (55.0กม.) ตาม ถนน จันดี-ฉวาง ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล ไม้เรียง (12.2กม.) เลี้ยวซ้าย เข้าสู่ ถนนหมายเลข 4228 (1.7กม.) ขับมุ่งหน้าไปตามถนนคอนกรีตขึ้นจุดชมวิวยอดเขาขุนยี่ (5.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 27 นาที (74.1 กม.)

จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้า AH2 มุ่งไป ตำบล ท่าเรือ จาก ถนนหมายเลข 4009 และ ถนนหมายเลข 44 (31.0กม.) ตัดเข้าไปยัง AH2 (60.1กม.) เดินทางต่อไปบน ถนนหมายเลข 4228 มุ่งหน้าไปตามถนนคอนกรีตขึ้นจุดชมวิวยอดเขาขุนยี่ ที่ อำเภอ ฉวาง (21.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 44 นาที (112 กม.)

จากจังหวัดกระบี่ ตาม สุดมมงคล ไปทาง ถนนหมายเลข 411 (800 เมตร) ตาม กบ.6017, ทางหลวงชนบท กระบี่ 1025 และ ถนนหมายเลข 4156 มุ่งไป ตำบล ท่ายาง (72.0 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4038 ไปทาง AH2 มุ่งไป ตำบล ทุ่งใหญ่ (9.2 กม.) ตาม AH2 (1.7 กม.) ใช้ ถนนหมายเลข 2042 และ ถนนหมายเลข 4026 ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล นากะชะ (11.0 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (6.6 กม.) มุ่งหน้าไปตามถนนคอนกรีตขึ้นจุดชมวิวยอดเขาขุนยี่ (5.2 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 57 นาที (107 กม.)

จากจังหวัดตรัง เดินทางต่อไปทาง ถนนหมายเลข 4 (220 เมตร) ตาม ถนนหมายเลข 403 และ AH2 มุ่งไป ตำบล ทุ่งใหญ่ (113 กม.) ใช้ ถนนหมายเลข 2042 และ ถนนหมายเลข 4026 ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล นากะชะ (11.0 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (6.6 กม.) มุ่งหน้าไปตามถนนคอนกรีตขึ้นจุดชมวิวยอดเขาศูนย์ (5.2 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 2 ชม. 7 นาที (136 กม.)

4.4.2 วัดหาดสูง

จากจุดชมวิวยะเลหมอกเขาศูนย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล ผ่าน ถนนหมายเลข 4228 มุ่งหน้าทางตะวันออกเฉียงเหนือ (5.1กม.) เบี่ยงซ้ายเล็กน้อย ไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (72 เมตร) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เลี้ยวขวา เพื่อวิ่งบน ถนนหมายเลข 4228 (180 เมตร) เลี้ยวซ้าย (550 เมตร) เลี้ยวขวา ไปยัง สุขาภิบาล (180 เมตร) ขับต่อไปยัง สุขาภิบาล 1 (78 เมตร) ขับไปยังวัดหาดสูง (16 เมตร) ใช้เวลาในการเดินทาง 15 นาที

4.4.3 วัดวังม่วง

จากจุดชมวิวยะเลหมอกเขาศูนย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล ผ่าน ถนนหมายเลข 4228 เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับผ่านที่ว่าการอำเภอฉวาง ข้ามถนนรถไฟไปยังวัดวังม่วง ตำบล ฉวาง (6.4 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 23 นาที (13.3 กม.)

4.4.4 วัดสวนขัน

จากจุดชมวิวยะเลหมอกเขาศูนย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคลผ่าน ถนนหมายเลข 4015 เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล ฉวาง (5.9 กม.) เดินทางต่อไปบน ถนนหมายเลข 4015 มุ่งไป ตำบล จันดี (9.4 กม.) ใช้ เลี้ยวซ้าย ใช้ถนนหมายเลข 4006 ไปยังวัดสวนขันที่ ตำบล สวนขัน (4.4 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 38 นาที (26.5 กม.)

4.4.5 วัดธาตุน้อย

จากจุดชมวิวยะเลหมอกเขาศูนย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.)ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับจาก ถนน จันดี-ฉวาง ไป ตำบล จันดี (11.9 กม.) เลี้ยวซ้าย (400 เมตร) ขับไปยังวัดธาตุน้อย ที่ ตำบล หลีกช้าง (1.3 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 35 นาที (20.4 กม.)

4.4.6 สระน้ำพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์

จากจุดชมวิวยะเลหมอกเขาศูนย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล ทุ่งสง (13.2 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4195 และ AH2 ไปทาง ถนนหมายเลข 4019 มุ่งไป ตำบล แก้วแสน (14.8 กม.) ใช้ก่อนถึงแยกหนองดี ถึงสระน้ำพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ เวลาในการเดินทาง 42 นาที (34.8 กม.)

4.4.7 ศาลาพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ (เขารัง)

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับจาก ถนน จันดี-ฉวาง ไป ตำบล จันดี (12.2 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4015 มุ่งไป อำเภอ ช้างกลาง (22.9 กม.) ข้ามชั้นเขาทาง ไปทาง นครศรีธรรมราช ถึงยอดเขา ช้ายมือ ศาลาพ่อกำนค้ำยวจาสิทธิ์ (140 เมตร) ใช้เวลาในการเดินทาง 54 นาที (42.0 กม.)

4.4.8 อ่างเก็บน้ำกะทูน

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับไปตาม ถนนหมายเลข 4104 และ ถนนหมายเลข 4015 อ่างเก็บน้ำกะทูน (22.5 กม.) เลี้ยวซ้าย (140 เมตร) ใช้เวลาในการเดินทาง 38 นาที (27.8 กม.)

4.4.9 อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล พิปูน (20.5 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4224 มุ่งไป ตำบล เขาพระ (3.2 กม.) วิ่งตรงต่อไป (2.6 กม.) เลี้ยวซ้าย อ่างเก็บน้ำ คลองดินแดง ใช้เวลาในการเดินทาง 47 นาที (33.1 กม.)

4.4.10 น้ำตกสวนชั้น

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล ฉวาง (5.9 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4015 (10.0 กม.) เดินทางต่อไปบน ถนนหมายเลข 4006 ไปยังน้ำตกสวนชั้น ที่ ตำบล สวนชั้น (3.1 กม.)

4.4.11 สะพานโค้ง 100 ปี

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล ผ่านถนนจันดี-ฉวาง เดินทาง ไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับจากถนน จันดี-ฉวาง ไป ตำบล จันดี (11.9 กม.) เลี้ยวซ้าย (400 เมตร) ขับไปยังสะพานโค้ง 100 ปี ที่ ตำบล หลีกช้าง (500 เมตร)

4.4.12 หลุมแร่นายกกรี๊ด หลุมแร่หลุมแรก และกองเศษหินจากการขุดเหมืองแร่

เดินทางจากจุดชมวิวเขาสุณีย์ใช้ถนนสายหลักไปยังจุดชมวิวเขาสุณีย์ โดยใช้รถส่วนบุคคล (400เมตร) ถึงบ้านหัวถนน เลี้ยวซ้าย เดินบันได (50 เมตร) จากนั้นใช้การเดินทางโดยทางเท้า (50 เมตร) ถึงซากโรงหนึ่งเก่าเขาสุณีย์ราม่า ผ่านทางเดิน (100เมตร) สระน้ำ (50 เมตร) จุดเช็คอิน (20 เมตร) ชม ซากเก่าโรงเรียนบ้านเขาสุณีย์ (ห้องน้ำ / ถังน้ำ / บ้านพักครู / อนามัยเขาสุณีย์ / สหกรณ์ / เสาชิง) (20 เมตร) ลานกางเต็นท์ (20 เมตร) ค่ายทหาร สนามบิน (5 เมตร) หลุมแร่นายกรี๊ด หลุมแร่หลุมแรก (20 เมตร) จุดชมวิวส่องสัตว์(5 เมตร) ตรงไปศาลารับรอง ทางลงขวา ลานจอดรถ ห้องน้ำ(10 เมตร) เดินต่อ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ และประวัติศาสตร์เขาสุณีย์ (800 เมตร) ผ่านหลุมแร่วังบัวบาน ทางเดินกว้าง ประมาณ 2 เมตร สลับกับกองหินเก่า ชมวิวทิวทัศน์และความงามของพีชพรรณธรรมชาติ เช่น เทพทาโร ตีนเป็ดดำ ผ่านทางเดินเท้าธรรมชาติ ลงหลุมแร่ เจอแกะสลักหินเสือขาว(50 เมตร) สักการะอาจารย์โต

หลวงปู่ทวด (20 เมตร) ชมความงามของอุโมงค์นายกริต ก่อนปีนขึ้นอุโมงค์ แล้วเดินมาจบที่ศาลารับรอง
ต้นเหรียญใหญ่

4.4.13 อุโมงค์เจดีย์ทอง

เดินทางจากจุดชมวิวเขาสุณีย์ใช้ถนนสายหลักไปยังจุดชมวิวเขาสุณีย์ โดยใช้รถส่วนบุคคล
(400 เมตร) บ้านหัวถนน ตรงไป (300 เมตร) ถึงสามแยก ทางลงวัดเก่าเขาสุณีย์ จากนั้นใช้การเดินทาง
โดยรถยนต์ (300 เมตร) จอดรถ เดินเท้าต่ออีก 200 ถึง จุดลงอุโมงค์เจดีย์ทอง (50 เมตร)

4.5 แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับ ภูมิทัศน์วัฒนธรรม อำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.5.1 แนวคิดเบื้องต้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่ง ท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม จุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์

จากการวิเคราะห์พื้นที่แหล่งทำเหมืองแร่เก่าบริเวณเขาสุณีย์ เราพบว่าพื้นที่จุดชมวิวเขา
สุณีย์ เป็นพื้นที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว หากแต่สภาพปัจจุบันการวางผังภูมิทัศน์
และการจัดการพื้นที่บนยอดจุดชมวิว มีปัญหาห้องน้ำ ขยะ และการคัดกรองโควิด-19 ผู้ประกอบการใช้
พื้นที่บริเวณองค์พระ ในการวางจุดกางเต็นท์ ทำให้ขาดความสวยงาม ไร้ระเบียบ ชัดแจ้งในการประกอบ
กิจกรรม ระหว่างการนอนเต็นท์ และ การชมวิวทะเลหมอกยามเช้า ทางนักวิจัยจึงได้ทำการออกแบบ
ปรับปรุงภูมิทัศน์ตามคำแนะนำของที่ประชุมระดับอำเภอ จังหวัด ที่มีแนวร่วมหลายฝ่ายในการร่วมกัน
จัดการและพัฒนาพื้นที่เขาสุณีย์ และแนวคิดทางด้านภูมิทัศน์เบื้องต้น โดยมีการปรับปรุงจัดรักษาความ
ปลอดภัยเดิม พัฒนาลานจอดรถให้สามารถรองรับได้ถึง 200 คัน พร้อมจัดระเบียบการจอดรถ และมีพื้นที่
กางเต็นท์ 180 หลัง โดยการปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา ปรับปรุง ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ และกระจายนักท่องเที่ยว
ออกสู่เส้นทางธรรมชาติ โดยการเพิ่มกิจกรรมนำชมเส้นทางประวัติศาสตร์หลุมแร่ สร้างจุดชมวิว รองรับ
นักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวแนวผจญ ภัย เพิ่มร้านค้าจำหน่ายสินค้าชุมชน โดยให้จำหน่ายด้านล่าง
ใกล้จุดจอดรถ และปรับปรุงภูมิทัศน์รอบองค์พระ และบริเวณสถานีรับส่งสัญญาณ ให้สะอาด เรียบร้อย
สวยงาม เน้นการอนุรักษ์ต้นไม้เดิมและต้นไม้พื้นถิ่น (ดังภาพที่ 4.14-4.15)

ภาพที่ 4.14 แสดงแนวคิดเบื้องต้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม บริเวณจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณย์

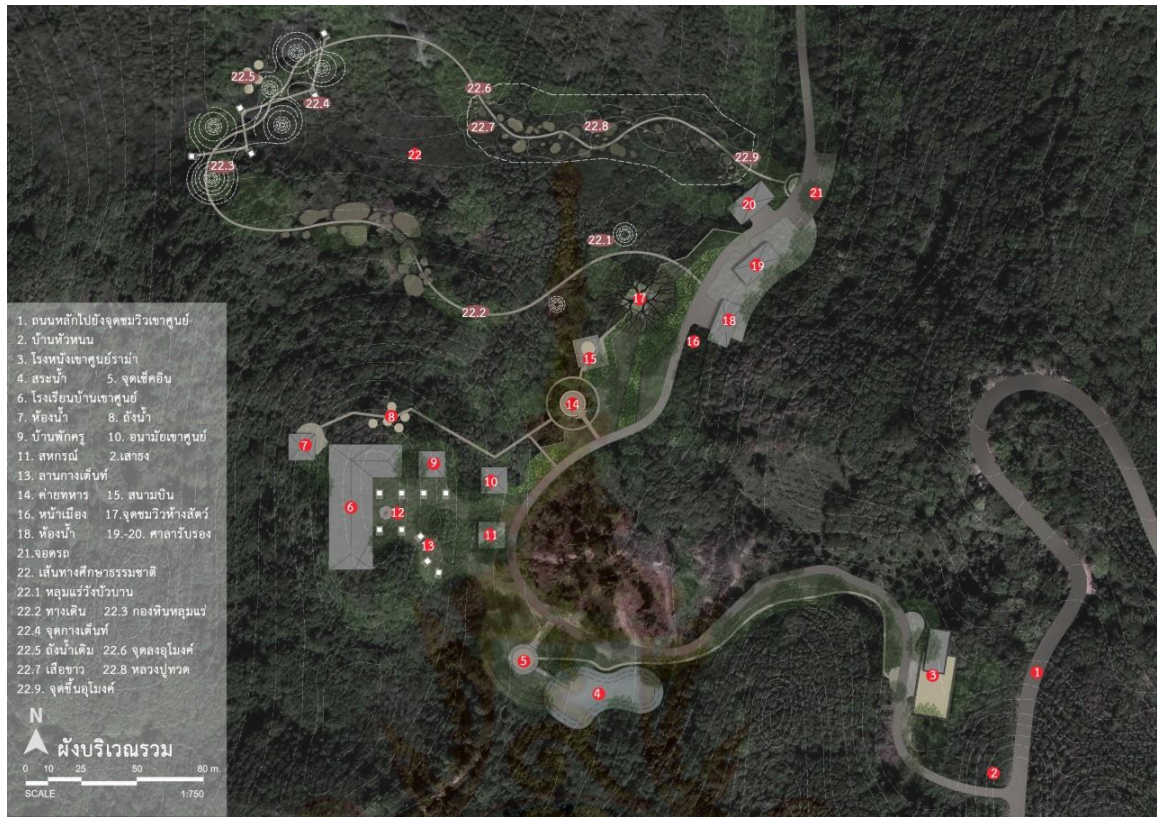
ภาพที่ 4.15 แสดงส่วนขยาย บริเวณพื้นที่จุดกางเต็นท์ ทะเลหมอกเขาศูนย์

4.5.2 แนวคิดเบื้องต้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม หลุมแร่นายกริต

พื้นที่บริเวณหลุมแร่นายกริต เป็นพื้นที่เริ่มแรกในการทำเหมือง เรียกโดยรวมของพื้นที่บริเวณนี้ว่าหน้าเหมือง จุดที่มีการพบแร่มากที่สุด มีชื่อเรียกว่าติดปากว่า วังบัวบาน ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้ใช้ในการทำเหมือง การเดินทางสู่ตลาดทานพอใช้ถนน ไปยังทางลงของพื้นที่ที่เรียกว่า บ้านหัวถนน ในอดีต ถนนสายนี้ มีความรุ่งเรืองมาก มีโรงภาพยนตร์ ศูนย์ราชการ โรงเรียนบ้านเขาศูนย์ ค่ายทหาร สนามบิน โรงไฟฟ้า หน้าเหมือง และหลุมแร่นายกริต ควรเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาพื้นที่ เชื่อมต่อกับจุดชมวิวะทะเลหมอกเขาศูนย์ อีกแห่งหนึ่งเพื่อการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ที่มาชมวิวะทะเลหมอกยามเช้า เพิ่มความหลากหลายในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ แก่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเขาศูนย์มากขึ้น

แนวคิดในการออกแบบพื้นที่บริเวณหลุมแร่นายกริต ต้องการที่จะสร้างเส้นทางศึกษาธรรมและประวัติศาสตร์การทำแร่เขาศูนย์ มีทางเลือกในการประกอบกิจกรรมนันทนาการกับนักท่องเที่ยว ที่มาเยือนหรือ พักค้าง กางเต็นท์ ชมวิวะ ทิวทัศน์ สัมผัสกับทะเลหมอก เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ยังมีโอกาสไปสัมผัสกับแหล่งทำเหมืองประวัติศาสตร์ การขุดแร่ ในอดีต สัมผัสวิวะที่แปลกตา ธรรมชาติที่ยังคงหลงเหลืออยู่ ผ่านการฟื้นคืนของชนิดพรรณไม้ ให้เดินผจญภัย เสมือนเคยอยู่ในเหตุการณ์ในอดีต และท้าทายความสามารถของนักท่องเที่ยว ในการทำกิจกรรมในพื้นที่บริเวณเขาศูนย์ (ดังภาพที่ 4.16)

ในส่วนจุดชมวิวะหลุมแร่นั้น นักวิจัยมีแนวความคิดในการออกแบบโดยใช้ห้างส่องสัตว์ เพื่อการล่ามาเป็นต้นแบบให้นักท่องเที่ยวขึ้นไปชมความงามของวิวะทิวทัศน์และท้าทายความสามารถ ของนักท่องเที่ยว ที่ขึ้นไปชมวิวะในที่สูง หรือเรือนยอดต้นไม้ (4.17)

ภาพที่ 4.16 แนวคิดเบื้องต้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม หลุมแร่นายกิร์ต

ภาพที่ 4.17 แนวคิดเบื้องต้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม จุดชมวิวหูลมแร่นายกريت

4.5.3 เพื่อพัฒนาระบบการสื่อความหมาย อำเภอนางรองและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

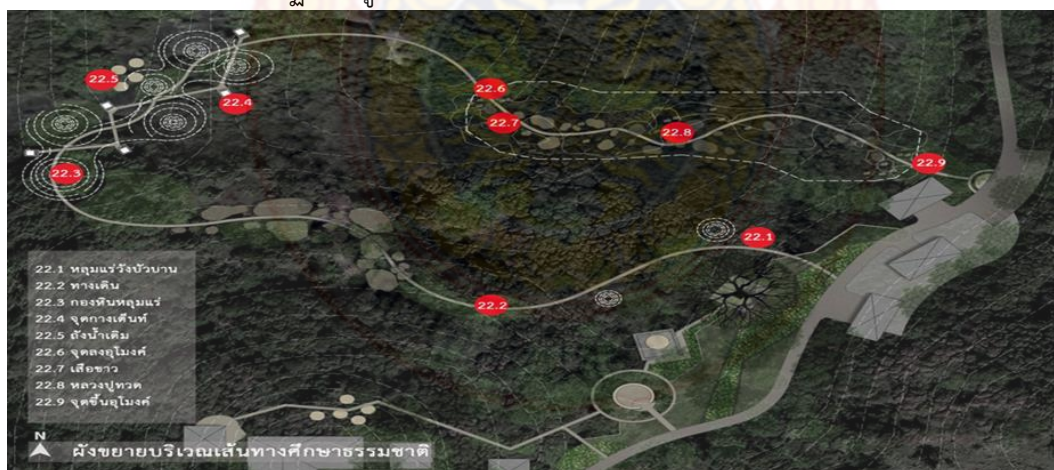
จากการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว สอบถามนักท่องเที่ยวที่มาเยือนนางรองและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น นักวิจัยสามารถเสนอแนวทางการพัฒนาระบบสื่อความหมาย อำเภอนางรองและพื้นที่เชื่อมโยง ได้ดังนี้

1. การสื่อความหมายโดยใช้คน นักวิจัยได้ให้ความรู้เกี่ยวกับนักสื่อความหมายท้องถิ่นในเรื่องทรัพยากรสื่อความหมายในพื้นที่ การให้บริการนักท่องเที่ยว และการนำชมเส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์ หลุมแร่เขาคุนย่ ดังต่อไปนี้ สืบเนื่องจากการลงพื้นที่ที่นักวิจัยได้มีการประสานงานและทำงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดกับชมรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเขาคุนย่ โดยมี คุณทวีศักดิ์ ถาวร เป็นประธานชมรม พร้อมสมาชิก เข้าร่วมประชุม นำชมแหล่งท่องเที่ยวเขาคุนย่ จนท้ายที่สุด สามารถพัฒนาเส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่ ร่วมมือกันกับสมาชิก ในการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม พัฒนาระบบสื่อความหมายในพื้นที่ ก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทางเดินเท้าให้นักท่องเที่ยว ชมเส้นทางที่ปรากฏร่องรอยการขุดหลุมทำเหมืองแร่ ควบคู่ไปกับการสัมผัสธรรมชาติ วิถีชีวิตที่สำคัญในพื้นที่ และมีมาตรการรักษาความปลอดภัยในการนำชม กำหนดรอบการเที่ยวชม โดยให้นักท่องเที่ยวลงทะเบียน และมีนักสื่อความหมายท้องถิ่น นำชมตลอดเส้นทาง (รายละเอียด ดังภาพที่ 4.18 -4.19)

ภาพที่ 4.18 การประชุมร่วมนักวิจัยและตัวแทนสมาชิกชมรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเขาคุนย่

การออกแบบและก่อสร้างเส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่เขาขุนยี่ให้นักท่องเที่ยว เริ่มต้นเดินทางด้วยเท้า จากต้นเหรียญใหญ่ เลี้ยวซ้ายไปตามหลุมแร่ รอยต่อระหว่างสวนยางพาราเดิมกับป่าธรรมชาติ ไปตามแนวทางเดินที่เป็นหินที่ขุดจากเหมืองแร่ด้วยแรงคน ผ่านจุดชมวิวที่มองเห็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทุ่งใหญ่ ชมความสวยงามของต้นเทพทาโร ป่าธรรมชาติเดิม เมื่อถึงจุดสูงสุดของเส้นทางนี้ สามารถอนุญาตให้มีการกางเต็นท์พักแรมบนที่ตั้งของถ้ำน้ำเดิมได้ ไม่เกิน 2 หลัง ชมความงามของกองเศษหินแร่ที่ขุดด้วยแรงงานคน หลังจากนั้นนักท่องเที่ยวเดินบนเส้นทางที่ปกคลุมด้วยเศษหินเหมืองแร่ ผ่านเส้นทางธรรมชาติ ชมความงามของวิวทิวทัศน์ ต้นไม้ขนาดใหญ่ ตรงจุดนี้สามารถกางเต็นท์ได้ ไม่เกิน 5 หลัง เดินลงตามเส้นทางชัน มีหินที่ขุดจากเหมืองกองอยู่ ช่วงนี้นักท่องเที่ยวต้องใช้ความสามารถในการช่วยตนเอง ระมัดระวังความปลอดภัยจากเศษหินที่ร่วงหล่น เมื่อเดินเท้ามาถึงปากหลุม นักสื่อความหมายท้องถิ่น สามารถอนุญาตให้นักท่องเที่ยวนำชมความงามของหลุมแร่ โดยการปีนลงหลุมแร่นายกรีด เมื่อลงมาถึงจะพบกับโถงขนาดใหญ่ และสามารถชมความงามของเสื่อชาวเกาะสลักตรงปากหลุม เดินชมร่องรอยการขุดแร่ภายในอุโมงค์สักการะหลวงปู่ทวด อาจารย์โต ฟังเรื่องเล่าจากการขุดแร่ในอดีต ก่อนที่จะปีนขึ้นจากหลุมใหญ่ เพื่อความท้าทายในการเดินทางชมร่องรอยการทำเหมืองแร่ และเมื่อขึ้นผ่านปากหลุม เจอดันหัวขนาดใหญ่ นำชมความสวยงามจากธรรมชาติที่มีอยู่เดิม หลังจากนั้น จะมีรถมารับนักท่องเที่ยว ถ่ายรูปตรงจุดชมวิว ก่อนใช้บริการห้องน้ำ และเดินทางกลับต่อไป ซึ่งเป้าหมายของการเป็นผู้นำสื่อความหมายธรรมชาติ เพื่อให้ผู้มาเยือนหรือนักท่องเที่ยวเกิดความรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความเข้าใจ ความตระหนัก และก่อให้เกิดทักษะหรือการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมได้โดยอัตโนมัติ(

ภาพที่ 4.19 ฝั่งการออกแบบและก่อสร้างเส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่เขาขุนยี่ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สำหรับแนวทางการพัฒนาระบบการสื่อความหมายธรรมชาติ หลังจากนักท่องเที่ยวมาเยือนอำเภอวาง โดยเฉพาะจุดชมวิวยะเลหมอกเขาสุณีย์แล้วนั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ยังส่งผลต่อการจัดการด้านทรัพยากรของพื้นที่ ให้สามารถใช้งานได้สูงสุดในแต่ละวันและไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรในพื้นที่ ทั้งยังช่วยป้องกันอันตราย ควบคุมพฤติกรรมนักท่องเที่ยว โดยผู้มาเยือนและชุมชนมีความเข้าใจตรงกัน และการสร้างแนวร่วมในการอนุรักษ์และการดูแลพื้นที่ให้อยู่ในความเรียบร้อย ยั่งยืน รองรับการมาเยือนของนักท่องเที่ยวต่อไป โดยได้มีนักท่องเที่ยวหลายกลุ่ม เข้าเดินชมเส้นทางดังกล่าว เบื้องต้นแล้ว (รายละเอียด ดังภาพที่ 4.20- 4. 21) พระครูถาวรพิสุทธิ์ เจ้าอาวาสวัดธาตุน้อย ร่วมอนุโมทนาบุญ กับนักวิจัยจากคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และประธานชมรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเขาสุณีย์ พร้อมสมาชิกของชมรมฯ ที่ร่วมกันพัฒนาเส้นทางต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์เขาสุณีย์

ภาพที่ 4.20 พระครูถาวรพิสุทธิ์เจ้าอาวาสวัดธาตุน้อย ร่วมสำรวจเส้นทางศึกษาธรรมชาติ และประวัติศาสตร์หลุมแร่เขาสุณีย์

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ชมรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเขาศูนย์ ศึกษาเส้นทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่เขาศูนย์ เดินชมป่า และถ้ำหลุมแร่ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แห่งใหม่ ของจังหวัด นครศรีธรรมราช โดยการมีส่วนร่วมส่งเสริมการท่องเที่ยวเขาศูนย์ของคนในชุมชน

ภาพที่ 4.21 สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช ชมรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเขา ศูนย์ ร่วมกับ นักวิจัยจาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

2.การสื่อความหมายโดยไม่ใช่คน นักวิจัยขอเสนอแนวทางการพัฒนาระบบสื่อความหมายในพื้นที่เส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่เขาศูนย์ควบคู่ไปด้วย โดยในจุดที่สื่อความหมายนั้นขอเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

2.1 โรงหนังเขาศูนย์ รามา ความรุ่งเรืองในอดีต พื้นที่เหมืองแร่เขาศูนย์เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ เรื่อง ลูกเจ้าพระยา ซึ่งมีการถ่ายทำเมื่อ พ.ศ.2519 และ ฉายในโรงภาพยนตร์ ปี พ.ศ.2520 โดยมีการถ่ายทำที่เขาศูนย์ในบางส่วน และได้นำเข้ามาฉายที่โรงภาพยนตร์เขาศูนย์แห่งนี้ การสื่อความหมายในจุดนี้ เราผลิตโปสเตอร์ ที่มีลักษณะคล้ายโปสเตอร์หนังเก่าๆ เว้นช่องว่าง หน้าดารา ที่เป็นพระเอก นางเอกและดาราสำคัญของเรื่องเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเขาศูนย์ ได้ย้อนยุคกับบรรยากาศของโรงภาพยนตร์ และเรื่องราวในอดีตของเขาศูนย์ อีกครั้งหนึ่ง (รายละเอียด ดังภาพที่ 22)

ภาพที่ 4.22 โปสเตอร์ภาพยนตร์ ลูกเจ้าพระยา ต้นแบบที่นำมาสื่อความหมายบริเวณโรงภาพยนตร์ 2.3 โรงเรียนบ้านเขาศูนย์ ปรางค์ร่องรอยของอาคารสิ่งก่อสร้าง เป็นอาคารชั้นเดียวครึ่งปูนครึ่งไม้ มีจำนวน 6 ห้องเรียน ไม่มีห้องสมุด มีห้องน้ำ 4 ห้อง ห้องพักครู 1 ห้อง บ้านพักครู 1 หลัง และมีถนนทางเข้าโรงเรียน ที่ปรางค์อาคารสหกรณ์และสถานีอนามัย ตรงจุดนี้ ปกคลุมด้วยสวนยางพารา สถานที่สำคัญสำหรับการสื่อความหมายนั้น ตรงลานหน้าเสาธงเดิม มีที่ว่าง เป็นสนามกว้างที่สามารถพัฒนาเป็นจุดกางเต็นท์ได้อีกจุดหนึ่งในอนาคต และกิจกรรมนำชมโรงเรียน (รายละเอียด ดังภาพที่ 4.23-4.24)

ภาพที่ 4.23 สนามกว้างหน้าโรงเรียนเขาศูนย์ ที่สามารถพัฒนาเป็นจุดกางเต็นท์ได้อีกจุดหนึ่งในอนาคตและกิจกรรมนำชมโรงเรียน ต้องเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวไม่พลาดในการมาเที่ยวเขาศูนย์

ภาพที่ 4.24 ร่องรอยอาคารเก่า โรงเรียนเขาศูนย์ จุดสื่อความหมายจุดหนึ่งในอนาคตเขาศูนย์

2.3 ค่ายทหารและสนามบิน สำหรับค่ายทหารและสนามบินเป็นสถานที่สำคัญอีกแห่งบนยอดเขา ศูนย์ ซึ่งในอดีตใช้เป็นสถานที่ป้องกันการก่อการร้าย รักษาความปลอดภัยให้กับครู นักเรียน และ แก้ปัญหาความขัดแย้งกับโจรก่อการร้าย ฝ่ายคอมมิวนิสต์ และกลุ่มที่สร้างปัญหาให้กับคนที่มาทำเหมือง แร่บนเขาศูนย์ (รายละเอียด ดังภาพที่ 4.25)

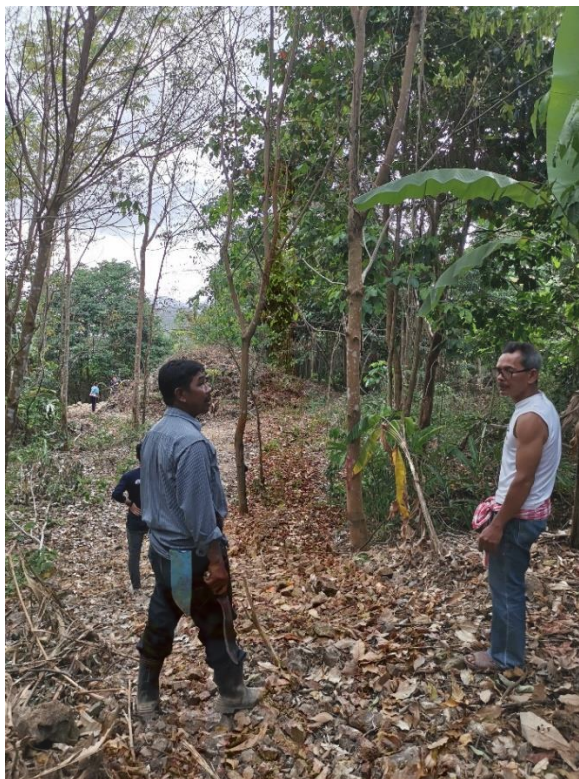

ภาพที่ 4.25 ค่ายทหารและสนามบิน สำหรับค่ายทหารและสนามบินเป็นสถานที่สำคัญในการสื่อความหมาย

2.4 เส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์ การทำเหมืองแร่เขาขุนยี่ เส้นทางแห่งนี้ขนาดความยาว 800 เมตร พื้นผิวเป็นหินขรุขระ ที่เกิดจากการทำเหมืองแร่เขาขุนยี่ในอดีต สลับกับพื้นที่เปิดพื้นที่ด้วยการกำจัดวัชพืชสองข้างทาง ให้เดินได้สะดวก และเห็นความโดดเด่น ของวิวทิวทัศน์และต้นไม้ที่สำคัญ โดยนักวิจัยร่วมกับชมรมท่องเที่ยวชุมชนเขาขุนยี่ โดยได้รับการอนุญาต จากสำนักจัดการทรัพยากรป่าที่ 12 (นครศรีธรรมราช) ในการเปิดเส้นทางแห่งนี้ และยังสามารถลงไปชมความสวยงามของหลุมแร่ นายกรีด ซึ่งเป็นหลุมแร่ที่ขุดหลุมแรกของเขาขุนยี่ ซึ่งมีความงามของเสือขาวแกะสลัก หลุมแร่ขนาดใหญ่ ที่ทำลายความสามารถ เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยว ผนัญภัย (รายละเอียดดังภาพที่ 4.25-4.30)

ภาพที่ 4.26 ป้ายหนังสือได้รับอนุญาต จากสำนักจัดการทรัพยากรป่าที่ 12 (นครศรีธรรมราช)

ภาพที่ 4.27 จุดเริ่มต้นจากต้นเหียงใหญ่ เส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์ การทำเหมือง
เขาศูนย์

ภาพที่ 4.28 วิวทิวทัศน์ตรงลานกางเต็นท์ เส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์ การทำเหมือง
เขาศูนย์

ภาพที่ 4.29 เสื้อขาวแกะสลักในหลุมแร่ชายกริด หลุมแร่หลุมแรกที่เหมาะสมแก่การสื่อความหมาย

ภาพที่ 4.30 หลวงปู่ทวดในหลุมแร่ชายกริด หลุมแร่หลุมแรกที่เหมาะสมแก่การสื่อความหมาย

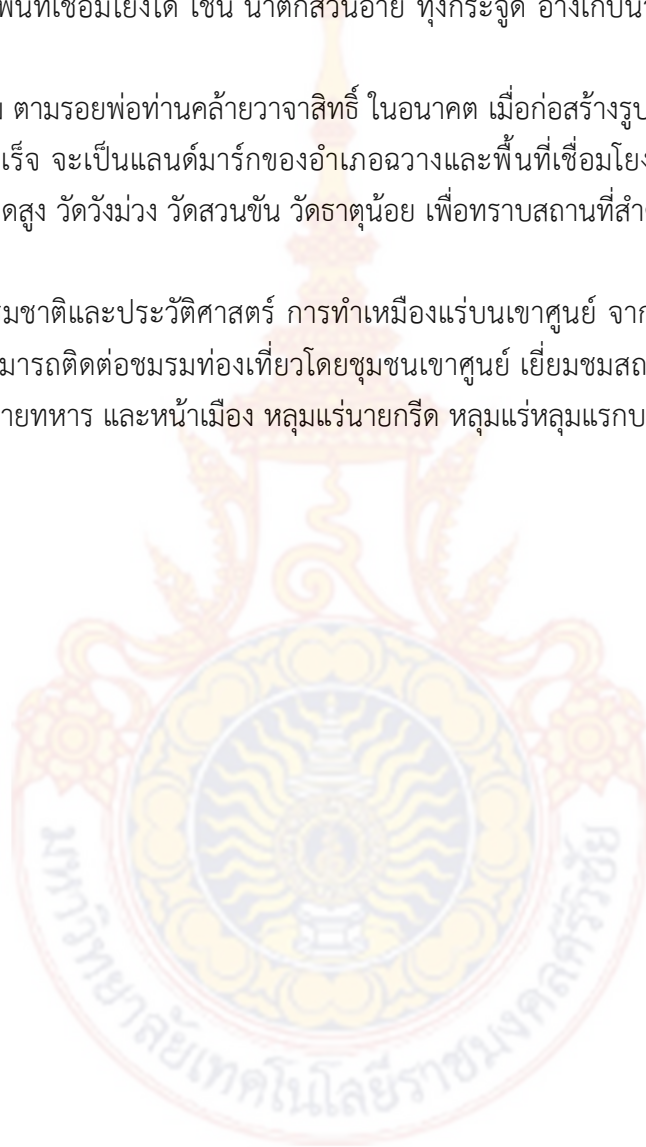
ภาพที่ 4.31 ปากทางออก หลุมแร่ นายกริต หลุมแร่หลุมแรกที่เหมาะสมแก่การสื่อความหมาย

ภาพที่ 4.32 ต้นเหรียญใหญ่จุดเริ่มต้นและสิ้นสุด เส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์เขาศูนย์

ในส่วนของระบบสื่อความหมายของอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยงนั้น ทางนักวิจัย กำหนดการสื่อความหมายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเขาขุนยี่ ออกเป็น 3 เส้นทาง คือ

1. เส้นทางศึกษาธรรมชาติ เมื่อมาเยือนเขาขุนยี่แล้ว นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวพื้นที่ธรรมชาติอื่นๆ ในเขตอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยงได้ เช่น น้ำตกสวนอายุ ฟุ้งกระจุด อ่างเก็บน้ำกระพูน อ่างเก็บน้ำห้วยดินแดง เป็นต้น
2. เส้นทางวัฒนธรรม ตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ ในอนาคต เมื่อก่อสร้างรูปเหมือนพ่อท่านคล้ายองค์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกสำเร็จ จะเป็นแลนด์มาร์คของอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง รวมทั้งการตามรอยพ่อท่านคล้าย จากวัดหาดสูง วัดวังม่วง วัดสวนขัน วัดธาตุน้อย เพื่อทราบสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับพ่อท่านคล้ายให้มากที่สุด
3. เส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์ การทำเหมืองแร่บนเขาขุนยี่ จากจุดชมวิวะทะเลหมอกเขาขุนยี่นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อชมรมท่องเที่ยวโดยชุมชนเขาขุนยี่ เยี่ยมชมสถานที่สำคัญ เช่น โรงหนังโรงเรียน สนามบิน ค่ายทหาร และหน้าเมือง หลุมแร่หลุมแรกบนเขาขุนยี่ เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ แบบสำรวจ แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

5.1 สรุปผล

5.1.1 การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่ ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับสูง ได้แก่ จุดชมวิวทะเลหมอกเขาศูนย์ มีค่าคะแนน 3.84 รองลงมาคือ หลุมแร่นายกрит 2.95 ในระดับปานกลาง อุโมงค์บริษัท มีค่าคะแนน 2.59 และอุโมงค์เจดีย์ทอง มีค่าคะแนน 2.38 ตามลำดับ

2. เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ได้แก่ วัดธาตุน้อย มีค่าคะแนนสูงสุด 2.88 รองลงมา วัดสวนขัน 2.73 และน้อย ได้แก่ ศาลาพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ 2.07 วัดหาดสูงและวัดวังม่วง 1.95 ตามลำดับ

3. เส้นทางศึกษาธรรมชาติ

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ได้ดำเนินการสำรวจนั้นพบว่า ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับปานกลางโดย แหล่งท่องเที่ยวที่มีคะแนนสูงสุด คือ น้ำตกสวนอายุ ค่าคะแนน 3.10 รองลงมา อ่างเก็บน้ำกะทูน 2.81 และ อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง 2.63 ตามลำดับ

5.1.2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.40) เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 35.80 ปี มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.80 คน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71.30) จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 53.50) มีสถานภาพสมรส และอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 58.20)

2. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พบในแหล่งท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่เดินทางมาท่องเที่ยว เฉลี่ย 3.72 คน เดินทางโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 65.10)

กิจกรรมที่ได้ทำในการเดินทางมาเยือนแหล่งท่องเที่ยว จากคำตอบทั้งหมด 530 คำตอบ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 41.67) ชมวิว/ทิวทัศน์ รองลงมา (ร้อยละ 19.20) ถ่ายภาพ/บันทึกวิดีโอ (ร้อยละ 12.32) เดินป่าศึกษาธรรมชาติ (ร้อยละ 11.66) ไหว้พระ/ทำบุญ (ร้อยละ 6.29) เล่นน้ำ/ชมน้ำตก (ร้อยละ 4.95) ตั้งแคมป์/พักผ่อนด้วยเต็นท์ (ร้อยละ 2.67) ศึกษาวิถีชุมชนท้องถิ่น (ร้อยละ 1.62) และ (ร้อยละ 1.24) ศึกษาพรรณไม้

3. ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

3.1 ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว พบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.75)

3.2 ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93)

3.3 ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.29)

4. การทดสอบสมมติฐานระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1 ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยวมีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

4.2 ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

4.2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

4.2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

4.3 ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

5.1.3 โครงข่ายการคมนาคม การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยงจังหวัดนครศรีธรรมราช

1. จุดชมวิวะทะเลหมอกเขาขุนยี่

- เส้นทางอากาศ

จากสนามบินนครศรีธรรมราช เดินทางโดยรถส่วนบุคคลหรือรถโดยสารประจำทาง ใช้ถนนหมายเลข4103, ถนนหมายเลข4016 และถนนหมายเลข4015 ไปทางถนนจันดี-ฉวาง มุ่งไป ตำบลจันดี (62.5กม.) ตามถนนจันดี-ฉวาง ไปทางถนนหมายเลข4228 มุ่งไป ตำบลไม้เรียง (12.2กม.) เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ ถนนหมายเลข 4228 (1.7กม.) ขับไปยังจุดมุ่งหมายของคุณ (5.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 32 นาที (81.6 กม.)

- เส้นทางบก

รถไฟ จากสถานีรถไฟนครศรีธรรมราช เดินทางโดยรถส่วนบุคคลหรือรถโดยสารประจำทาง ตาม ถนนสะพานยาว และถนนชลประทาน4 ขวา ไปทางถนนหมายเลข4103 มุ่งไปตำบลนาเคียน (4.5กม.) ใช้ ถนนหมายเลข 4016 และ ถนนหมายเลข 4015 ไปทาง ถนน จันดี-ฉวาง มุ่งไป ตำบล จันดี (51.9กม.) ตาม ถนน จันดี-ฉวาง ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล ไม้เรียง (12.2กม.) เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ ถนนหมายเลข 4228 (1.7กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (5.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 30 นาที (75.5 กม.)

รถส่วนบุคคล จากอำเภอเมือง นครศรีธรรมราช ตาม ถนนหมายเลข 4016 และ ถนนหมายเลข 4015 ไปทาง ถนน จันดี-ฉวาง มุ่งไป ตำบล จันดี (55.0กม.) ตาม ถนน จันดี-ฉวาง ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล ไม้เรียง (12.2กม.) เลี้ยวซ้าย เข้าสู่ ถนนหมายเลข 4228 (1.7กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (5.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 27 นาที (74.1 กม.)

จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้า AH2 มุ่งไป ตำบล ท่าเรือ จาก ถนนหมายเลข 4009 และ ถนนหมายเลข 44 (31.0กม.) ตัดเข้าไปยัง AH2 (60.1กม.) เดินทางต่อไปบน ถนนหมายเลข 4228 ไปยังจุดหมายของคุณที่ อำเภอ ฉวาง (21.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 44 นาที (112 กม.)

จากจังหวัดกระบี่ ตาม สุดมมงคล ไปทาง ถนนหมายเลข 411 (800 เมตร) ตาม กบ.6017, ทางหลวงชนบท กระบี่ 1025 และ ถนนหมายเลข 4156 มุ่งไป ตำบล ท่ายาง (72.0 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4038 ไปทาง AH2 มุ่งไป ตำบล ฟุ่งใหญ่ (9.2 กม.) ตาม AH2 (1.7 กม.) ใช้ ถนนหมายเลข 2042 และ ถนนหมายเลข 4026 ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล นากะชะ (11.0 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (6.6 กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (5.2 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 57 นาที (107 กม.)

จากจังหวัดตรัง เดินทางต่อไปทาง ถนนหมายเลข 4 (220 เมตร) ตาม ถนนหมายเลข 403 และ AH2 มุ่งไป ตำบล ฟุ่งใหญ่ (113 กม.) ใช้ ถนนหมายเลข 2042 และ ถนนหมายเลข 4026 ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล นากะชะ (11.0 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (6.6 กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (5.2 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 2 ชม. 7 นาที (136 กม.)

2. วัดหาดสูง

จากจุดชมวิวะทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล ผ่าน ถนนหมายเลข 4228 มุ่งหน้าทางตะวันออกเฉียงเหนือ (5.1กม.) เบี่ยงซ้ายเล็กน้อย ไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (72 เมตร) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เลี้ยวขวา เพื่อวิ่งบน ถนนหมายเลข 4228 (180 เมตร) เลี้ยวซ้าย (550 เมตร) เลี้ยวขวา ไปยัง สุขาภิบาล (180 เมตร) ขับต่อไปยัง สุขาภิบาล 1 (78 เมตร) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (16 เมตร) ใช้เวลาในการเดินทาง 15 นาที

3. วัดวังม่วง

จากจุดชมวิวะทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล ผ่าน ถนนหมายเลข 4228 เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณที่ ตำบล ฉวาง (6.4 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 23 นาที (13.3 กม.)

4. วัดสวนขัน

จากจุดชมวิวะทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคลผ่าน ถนนหมายเลข 4015 เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล ฉวาง (5.9 กม.) เดินทางต่อไปบน ถนนหมายเลข 4015 มุ่งไป ตำบล จันดี (9.4 กม.) ใช้ ถนนหมายเลข 4006 ไปยังจุดหมายของคุณที่ ตำบล สวนขัน (4.4 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 38 นาที (26.5 กม.)

5. วัดธาตุน้อย

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับจาก ถนน จันดี-ฉวาง ไป ตำบล จันดี (11.9 กม.) เลี้ยวซ้าย (400 เมตร) ขับไปยังจุดหมายของคุณที่ ตำบล หลักช้าง (1.3 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 35 นาที (20.4 กม.)

6. สระน้ำพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล ฟุ้งสง (13.2 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4195 และ AH2 ไปทาง ถนนหมายเลข 4019 มุ่งไป ตำบล แก้วแสน (14.8 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 42 นาที (34.8 กม.)

7. ศาลาพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ (เขารัง)

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับจาก ถนน จันดี-ฉวาง ไป ตำบล จันดี (12.2 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4015 มุ่งไป ตำบล ช้างกลาง (22.9 กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (140 เมตร) ใช้เวลาในการเดินทาง 54 นาที (42.0 กม.)

8. อ่างเก็บน้ำกะทูน

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับไปตาม ถนนหมายเลข 4104 และ ถนนหมายเลข 4015 (22.5 กม.) เลี้ยวซ้าย (140 เมตร) ใช้เวลาในการเดินทาง 38 นาที (27.8 กม.)

9. อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล พิปูน (20.5 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4224 มุ่งไป ตำบล เขาพระ (3.2 กม.) วิ่งตรงต่อไป (2.6 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 47 นาที (33.1 กม.)

10. น้ำตกสวนขัน

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล ฉวาง (5.9 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4015 (10.0 กม.) เดินทางต่อไปบน ถนนหมายเลข 4006 ไปยังจุดหมายของคุณที่ ตำบล สวนขัน (3.1 กม.)

11. สะพานโค้ง 100 ปี

จากจุดชมวิวทะเลหมอกเขาศูนย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล ผ่านถนนจันดี-ฉวาง เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับจากถนน จันดี-ฉวาง ไปตำบล จันดี (11.9 กม.) เลี้ยวซ้าย (400 เมตร) ขับไปยังจุดหมายของคุณที่ ตำบล หลักช้าง (500 เมตร)

12. หลุมนายกริต หลุมแร่หลุมแรก และกองเศษหินจากการขุดเหมืองแร่

เดินทางจากจุดชมวิวเขาศูนย์ใช้ถนนสายหลักไปยังจุดชมวิวเขาศูนย์ โดยใช้รถส่วนบุคคล (200เมตร) บ้านหัวหนน เลี้ยวซ้าย (10 เมตร) จากนั้นใช้การเดินทางโดยทางเท้า (20 เมตร) โรงหนังเขาศูนย์ราม่า ทางเดิน (100เมตร) สระน้ำ (20 เมตร) จุดเช็คอิน (5 เมตร) โรงเรียนบ้านเขาศูนย์ (ห้องน้ำ / ถังน้ำ / บ้านพักครู / อนามัยเขาศูนย์ / สหกรณ์ / เสาธง) (20 เมตร) ลานกางเต้นท์ (20 เมตร) ค่ายทหารสนามบิน (5 เมตร) หลุมนายกริต หลุมแร่หลุมแรก (20 เมตร) จุดชมวิวห้างสัตว์(5 เมตร) ตรงไปศาลารับรอง ทางลงขวา ลานจอดรถ ห้องน้ำ (10 เมตร) เส้นทางศึกษาธรรมชาติ (50 เมตร) หลุมแร่วังบัวบาน ทางเดิน (200 เมตร) กองหินหลุมแร่ จุดหมายของท่าน

13. อุโมงค์เจดีย์ทอง

เดินทางจากจุดชมวิวเขาศูนย์ใช้ถนนสายหลักไปยังจุดชมวิวเขาศูนย์ โดยใช้รถส่วนบุคคล (200 เมตร) บ้านหัวหนน เลี้ยวซ้าย (10 เมตร) จากนั้นใช้การเดินทางโดยทางเท้า (20 เมตร) โรงหนังเขาศูนย์ราม่า ทางเดิน (100 เมตร) สระน้ำ (20 เมตร) จุดเช็คอิน (5 เมตร) โรงเรียนบ้านเขาศูนย์ (ห้องน้ำ / ถังน้ำ / บ้านพักครู / อนามัยเขาศูนย์ / สหกรณ์ / เสาธง) (20 เมตร) ลานกางเต้นท์ (20 เมตร) ค่ายทหารสนามบิน (5 เมตร) หลุมนายกริต หลุมแร่หลุมแรก (20 เมตร) จุดชมวิวห้างสัตว์ (5 เมตร) ตรงไปศาลารับรอง ทางลงขวา ลานจอดรถ ห้องน้ำ (10 เมตร) เส้นทางศึกษาธรรมชาติ (50 เมตร) หลุมแร่วังบัวบาน ทางเดิน (200 เมตร) กองหินหลุมแร่ (10 เมตร) จุดกางเต้นท์ ทางเดิน (80 เมตร) ถึงจุดลงอุโมงค์เจดีย์ทอง (5 เมตร) หินเสือขาว(10 เมตร) หลวงปู่ทวด (10 เมตร) ทางขึ้นอุโมงค์

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัยการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรม เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมตามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่อำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่ ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เส้นทางประวัติศาสตร์การทำเหมืองแร่ ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับสูง ได้แก่ จุดชมวิวทะเลหมอกเขาศูนย์ มีค่าคะแนน 3.84 รองลงมาคือ หลุมแร่นายกริต 2.95 ในระดับปานกลาง อุโมงค์บริษัท มีค่าคะแนน 2.59 และอุโมงค์เจดีย์ทอง มีค่าคะแนน 2.38 ตามลำดับ

2. เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เส้นทางศึกษาวัฒนธรรมตามรอยพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับปานกลางได้แก่ วัดธาตุน้อย มีค่าคะแนนสูงสุด 2.88 รองลงมา วัดสวนขัน 2.73 และน้อย ได้แก่ ศาลาพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ 2.07 วัดหาดสูงและวัดวังม่วง 1.95 ตามลำดับ 3. เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช เส้นทางศึกษาธรรมชาติที่ได้ดำเนินการสำรวจนั้นพบว่า ส่วนใหญ่มีศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับปานกลางโดย แหล่งท่องเที่ยวที่มีคะแนนสูงสุด คือ น้ำตกสวนอายุ ค่าคะแนน 3.10 รองลงมา อ่างเก็บน้ำกะทูน 2.81 และ อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง 2.63 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริจรรยา ประพฤตกิจ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราดเพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการศึกษาพบว่า การประเมินแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด 12 แห่ง ดังนี้ 1) แหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ได้แก่ วัดบุปผาราม วัดโยธานิมิต ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง วัดไผ่ล้อม โบราณสถานจวนเรซิดังค์มโปต ย่านตลาดเก่าริมคลองบางพระ 2) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนบ้านเปรี๊ตในน้ำตกสะพานหิน หาดลานทรายสถานีวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (ตราด) ล่องแก่งคลองห้วยแร้ง 3) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านห้วยน้ำขาว จากการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวโดยรวมมีศักยภาพในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นต่อศักยภาพด้านศิลปวัฒนธรรม และ ด้านธรรมชาติอยู่ในระดับมาก โดยมีผลคะแนนเฉลี่ย 3.60 และ 3.55 ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับวารุณี เกตุสะอาด (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของพื้นที่เขตทวีพัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า แหล่งเกษตรกรรมที่มีผลการประเมินศักยภาพรวมในระดับสูงถึงร้อยละ 63 โดยมีศักยภาพสูงในด้านความเชื่อมโยง ความใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลัก ด้านความปลอดภัยของแหล่งเกษตรกรรม และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานตามลำดับ ศักยภาพต่ำที่จะต้องปรับปรุงในด้านป้ายบอกทางเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และด้านการบริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ด้านการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

โครงการการคมนาคม การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. จุดชมวิวทะเลหมอกเขาศุูนย์

- เส้นทางอากาศ จากสนามบินนครศรีธรรมราช เดินทางโดยรถส่วนบุคคลหรือรถโดยสารประจำทาง ใช้ถนนหมายเลข4103, ถนนหมายเลข4016 และถนนหมายเลข4015 ไปทางถนนจันดี-ฉวางมุ่งไป ตำบลจันดี (62.5กม.) ตามถนนจันดี-ฉวาง ไปทางถนนหมายเลข4228 มุ่งไป ตำบลไม้เรียง (12.2กม.) เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ ถนนหมายเลข 4228 (1.7กม.) ขับไปยังจุดมุ่งหมายของคุณ (5.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 32 นาที (81.6 กม.)

- เส้นทางบก รถไฟ จากสถานีรถไฟนครศรีธรรมราช เดินทางโดยรถส่วนบุคคลหรือรถโดยสารประจำทาง ตาม ถนนสะพานยาว และถนนชลประทาน4 ขวา ไปทางถนนหมายเลข4103 มุ่งไป ตำบลนาเคียน(4.5กม.) ใช้ ถนนหมายเลข 4016 และ ถนนหมายเลข 4015 ไปทาง ถนน จันดี-ฉวาง มุ่งไป ตำบล จันดี (51.9กม.) ตาม ถนน จันดี-ฉวาง ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล ไม้เรียง (12.2กม.) เลี้ยวซ้าย เข้าสู่ ถนนหมายเลข 4228 (1.7กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (5.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 30 นาที (75.5 กม.)

รถส่วนบุคคล จากอำเภอเมือง นครศรีธรรมราช ตาม ถนนหมายเลข 4016 และ ถนนหมายเลข 4015 ไปทาง ถนน จันดี-ฉวาง มุ่งไป ตำบล จันดี (55.0กม.) ตาม ถนน จันดี-ฉวาง ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล ไม้เรียง (12.2กม.) เลี้ยวซ้าย เข้าสู่ ถนนหมายเลข 4228 (1.7กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (5.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 27 นาที (74.1 กม.) จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้า AH2 มุ่งไป ตำบล ท่าเรือ จาก ถนนหมายเลข 4009 และ ถนนหมายเลข 44 (31.0กม.) ตัดเข้าไปยัง AH2 (60.1กม.) เดินทางต่อไปบน ถนนหมายเลข 4228 ไปยังจุดหมายของคุณที่ อำเภอ ฉวาง (21.2กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 44 นาที (112 กม.) จากจังหวัดกระบี่ ตาม สุดมมงคล ไปทาง ถนนหมายเลข 411 (800 เมตร) ตาม กบ.6017, ทางหลวงชนบท กระบี่ 1025 และ ถนนหมายเลข 4156 มุ่งไป ตำบล ท่ายาง (72.0 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4038 ไปทาง AH2 มุ่งไป ตำบล ทุ่งใหญ่ (9.2 กม.) ตาม AH2 (1.7 กม.) ใช้ ถนนหมายเลข 2042 และ ถนนหมายเลข 4026 ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล นาเกาะชะ (11.0 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (6.6 กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (5.2 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชม. 57 นาที (107 กม.) จากจังหวัดตรัง เดินทางต่อไปทาง ถนนหมายเลข 4 (220 เมตร) ตาม ถนนหมายเลข 403 และ AH2 มุ่งไป ตำบล ทุ่งใหญ่ (113 กม.) ใช้ ถนนหมายเลข 2042 และ ถนนหมายเลข 4026 ไปทาง ถนนหมายเลข 4228 มุ่งไป ตำบล นาเกาะชะ (11.0 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (6.6 กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (5.2 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 2 ชม. 7 นาที (136 กม.)

2. วัดหาดสูง จากจุดชมวิวะทะเลหมอกเขาศุูนย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล ผ่าน ถนนหมายเลข 4228 มุ่งหน้าทางตะวันออกเฉียงเหนือ (5.1กม.) เบี่ยงซ้ายเล็กน้อย ไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (72 เมตร) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เลี้ยวขวา เพื่อวิ่งบน ถนนหมายเลข 4228 (180 เมตร) เลี้ยวซ้าย (550 เมตร) เลี้ยวขวา ไปยัง สุขาภิบาล (180 เมตร) ขับต่อไปยัง สุขาภิบาล 1 (78 เมตร) ขับไปยังจุดหมายของคุณ (16 เมตร) ใช้เวลาในการเดินทาง 15 นาที

3. วัดวังม่วง จากจุดชมวิวะทะเลหมอกเขาศุูนย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล ผ่าน ถนนหมายเลข 4228 เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับไปยังจุดหมายของคุณที่ ตำบล ฉวาง (6.4 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 23 นาที (13.3 กม.)

4. วัดสวนขัน จากจุดชมวิวะทะเลหมอกเขาศุูนย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคลผ่าน ถนนหมายเลข 4015 เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล ฉวาง (5.9 กม.) เดินทางต่อไปบน ถนนหมายเลข 4015 มุ่งไป ตำบล จันดี (9.4 กม.) ใช้ถนน

หมายเลข 4006 ไปยังจุดหมายของคุณที่ ตำบล สวนชั้น (4.4 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 38 นาที (26.5 กม.)

5. วัดธาตุน้อย จากจุดชมวิวะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับจาก ถนน จันดี-ฉวาง ไป ตำบล จันดี (11.9 กม.) เลี้ยวซ้าย (400 เมตร) ขับไปยังจุดหมายของคุณที่ ตำบล หลักช้าง (1.3 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 35 นาที (20.4 กม.)

6. สระน้ำพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ จากจุดชมวิวะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล ทุ่งสง (13.2 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4195 และ AH2 ไปทาง ถนนหมายเลข 4019 มุ่งไป ตำบล แก้วแสน (14.8 กม.) ใช้เวลาในการเดินทาง 42 นาที (34.8 กม.)

7. ศาลาพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ (เขารัง) จากจุดชมวิวะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับจาก ถนน จันดี-ฉวาง ไป ตำบล จันดี (12.2 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4015 มุ่งไป ตำบล ช้างกลาง (22.9 กม.) ขับ ไปยังจุดหมายของคุณ (140 เมตร) ใช้เวลาในการเดินทาง 54 นาที (42.0 กม.)

8. อ่างเก็บน้ำกะทูน จากจุดชมวิวะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับไปตาม ถนนหมายเลข 4104 และ ถนนหมายเลข 4015 (22.5 กม.) เลี้ยว ซ้าย (140 เมตร) ใช้เวลาในการเดินทาง 38 นาที (27.8 กม.)

9. อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง จากจุดชมวิวะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทาง ไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล พิปูน (20.5 กม.) ตาม ถนนหมายเลข 4224 มุ่งไป ตำบล เขาพระ (3.2 กม.) วิ่งตรงต่อไป (2.6 กม.) ใช้เวลาใน การเดินทาง 47 นาที (33.1 กม.)

10. น้ำตกสวนชั้น จากจุดชมวิวะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) เดินทางต่อไปยัง ตำบล ฉวาง (5.9 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4015 (10.0 กม.) เดินทางต่อไปบน ถนนหมายเลข 4006 ไปยังจุดหมาย ของคุณที่ ตำบล สวนชั้น (3.1 กม.)

11. สะพานโค้ง 100 ปี จากจุดชมวิวะเลหมอกเขาสุณีย์ เดินทางโดยรถส่วนบุคคล ผ่านถนนจัน ดี-ฉวาง เดินทางไปยัง ตำบล ไม้เรียง (5.2 กม.) ขับต่อไปยัง ถนนหมายเลข 4228 (1.7 กม.) ขับจากถนน จันดี-ฉวาง ไป ตำบล จันดี (11.9 กม.) เลี้ยวซ้าย (400 เมตร) ขับไปยังจุดหมายของคุณที่ ตำบล หลักช้าง (500 เมตร)

12. หลุมนายกริต หลุมแร่หลุมแรก และกองเศษหินจากการขุดเหมืองแร่ เดินทางจากจุดชมวิวะ เขาสุณีย์ใช้ถนนสายหลักไปยังจุดชมวิวะเขาสุณีย์ โดยใช้รถส่วนบุคคล (200เมตร) บ้านหัวหนน เลี้ยวซ้าย (10 เมตร) จากนั้นใช้การเดินทางโดยทางเท้า (20 เมตร) โรงหนังเขาสุณีย์ราม่า ทางเดิน (100เมตร) สระ น้ำ (20 เมตร) จุดเช็คอิน (5 เมตร) โรงเรียนบ้านเขาสุณีย์ (ห้องน้ำ / ถังน้ำ / บ้านพักครู / อนามัยเขาสุณีย์

/ สหกรณ์ / เสาธง) (20 เมตร) ลานกางเต็นท์ (20 เมตร) ค่ายทหาร สนามบิน (5 เมตร) หลุมนายกรัต หลุมแร่หลุมแรก (20 เมตร) จุดชมวิวิท่างสัตว์(5 เมตร) ตรงไปศาลารับรอง ทางลงขวา ลานจอดรถ ห้องน้ำ(10 เมตร) เส้นทางศึกษาธรรมชาติ (50 เมตร) หลุมแร่วังบัวบาน ทางเดิน (200 เมตร) กองหิน หลุมแร่ จุดหมายของท่าน

13. อุโมงค์เจดีย์ทอง เดินทางจากจุดชมวิเวาขุนยี่ใช้ถนนสายหลักไปยังจุดชมวิเวาขุนยี่ โดยใช้รถส่วนบุคคล (200 เมตร) บ้านหัวถนน เลี้ยวซ้าย (10 เมตร) จากนั้นใช้การเดินทางโดยทางเท้า (20 เมตร) โรงหนังเขาขุนยี่รามา ทางเดิน (100 เมตร) สระน้ำ (20 เมตร) จุดเข้คอิน (5 เมตร) โรงเรียนบ้านเขาขุนยี่ (ห้องน้ำ / ถังน้ำ / บ้านพักครู / อนามัยเขาขุนยี่ / สหกรณ์ / เสาธง) (20 เมตร) ลานกางเต็นท์ (20 เมตร) ค่ายทหาร สนามบิน (5 เมตร) หลุมนายกรัต หลุมแร่หลุมแรก (20 เมตร) จุดชมวิวิท่างสัตว์ (5 เมตร) ตรงไปศาลารับรอง ทางลงขวา ลานจอดรถ ห้องน้ำ (10 เมตร) เส้นทางศึกษาธรรมชาติ (50 เมตร) หลุมแร่วังบัวบาน ทางเดิน (200 เมตร) กองหินหลุมแร่ (10 เมตร) จุดกางเต็นท์ ทางเดิน (80 เมตร) ถึงจุดลงอุโมงค์เจดีย์ทอง (5 เมตร) หินเสือขาว (10 เมตร) หลวงปู่ทวด (10 เมตร) ทางขึ้นอุโมงค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของศิริจรรยา ประพฤติกิจ (2553) ได้ทำการศึกษารื่อง การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราดเพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการศึกษาพบว่า เส้นทางท่องเที่ยวที่ 1 ได้แก่ วัดบุปผาราม สถานีวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (ตราด) และล่องแก่งคลองห้วยแร้ง เส้นทางท่องเที่ยวที่ 2 ได้แก่ วัดไผ่ล้อม ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองโบราณสถานจวนเรชิตังกัมปอต และ วัดโยธานิมิต เส้นทางท่องเที่ยวที่ 3 ได้แก่ หาดลานทราย สวนผลไม้บ้านห้วงน้ำขาว และศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนบ้านเปร็ดโน เส้นทางท่องเที่ยวที่ 4 ได้แก่ วัดบุปผาราม ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองตลาดเก่าริมคลองบางพระ สถานีวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (ตราด) ผลการวิเคราะห์ พบว่าเส้นทางท่องเที่ยวที่ 4 มีจุดแข็งมากที่สุด โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกในการเข้าถึง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและสามารถดึงดูด นักท่องเที่ยวได้ รองลงมา คือ เส้นทางท่องเที่ยวที่ 1, 2 และ 3 โดยมีจุดอ่อน คือ แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางแหล่งที่น้อย และขาดการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โอกาส คือ แหล่งท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทางสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวแห่งอื่นตลอดจนสามารถพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุปสรรค คือ ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ข้อจำกัดด้านเวลา ตลอดจนขาด บุคลากรด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการขาดงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

5.3 ข้อเสนอแนะ

การปรับปรุงจุดรักษาความปลอดภัยเดิม พัฒนาลานจอดรถให้สามารถรองรับได้ถึง 200 คัน และมีพื้นที่กางเต็นท์ 180 หลัง พัฒนาห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ และสร้างจุดชมวิว รองรับนักท่องเที่ยว เพิ่มพื้นที่จำหน่ายสินค้าชุมชน และปรับปรุงภูมิทัศน์รอบๆองค์พระ และบริเวณสถานีรับส่งสัญญาณ ให้สะอาดเรียบร้อย สวยงาม พัฒนาระบบสื่อความหมายธรรมชาติ ในพื้นที่บริเวณหลุมแร่นายกรัต โดยมีการกำหนดเส้นทางศึกษาธรรมชาติและประวัติศาสตร์เขาขุนยี่ มีการฝึกอบรมนักสื่อความหมายในพื้นที่

นำบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ ชนิดพันธุ์ไม้ สร้างคู่มือในการชมธรรมชาติ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อความปลอดภัย และระบบสื่อความหมายในพื้นที่ โดยมีจุดสำคัญในการนำชม เริ่มต้นจากต้นเหียงใหญ่ ผ่านวังบัวบานจุดที่พบแร่มากที่สุด ไปตามแนวทางเดินที่เป็นหินที่ขุดจากเหมืองแร่ด้วยแรงคน อนุญาตให้มีการกางเต็นท์พักแรมบนจุดสูงสุดที่ปรากฏถ้ำน้ำเค็ม อนุญาตให้นักสื่อความหมายนำนักท่องเที่ยวมุดลงหลุมแร่ ชมความงามของเสือขาวแกะสลัก เดินชมภายในอุโมงค์ สักการะหลวงปู่ทวด ก่อนที่จะปีนขึ้นอุโมงค์เพื่อความท้าทายในการเดินทางและเมื่อขึ้นผ่านอุโมงค์จะมีรถมารับนักท่องเที่ยว

บรรณานุกรม

- เกรียงไกร เกิดศิริ. 2551. ชุมชนกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ อูษาคเนย์.
- อนุวัฒน์ การถัก และทรงยศ วีระทวีมาศ. 2556. ภูมิทัศน์วัฒนธรรม: ความหมาย พัฒนาการทางแนวคิด และทิศทางการศึกษาวิจัย. คุุชฌ์บัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (สำเนา)
- อนุชาติ ยศปิ่น. 2554. การจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมชุมชนโดยใช้ทุนทางสังคมของชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง (สำเนา)
- สรรงค์ เวสสุนทรเทพ และชัยสิทธิ์ ด่านกิตติกุล. 2557. แนวโน้มการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมในประเทศไทย. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปกร. (สำเนา)
- ศูนย์วิจัยป่าไม้. 2538 โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ กรณีภาคใต้ กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วารุณี เกตุสะอาด. 2555. การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของพื้นที่เขตทิวพัฒนา กรุงเทพมหานคร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (สำเนา)
- ศิริจรรยา ประพตกิจ (2553) การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. (สำเนา)
- Phungsunthon, W (2006) Guidelines The Management of Cultural Landscapes. Bangkok: Amarinprinting and Pubishing. (in Thai)
- Lennon, J Mathews, S. (1996) Cultural Landscape Management. Australia: Cultural Herriitage Working Group Australian Apes Liaison Committee.
- Neilsen,P.W. and Taylor. 1999. Park Canada’s handbook : Spectrum of Appropriate National Park Opportunities. Ecosystems Branch, National Parks, Park Canada.
- Hsin, Robert . Guldelines and Principles for Suetaiable Community Design.
ข้อมูลพื้นฐานอำเภอฉวางสืบค้นได้จาก
[http://www.amphoe.com/menu.php?mid=1&am=244&pv=21\(g,njv;yomuj](http://www.amphoe.com/menu.php?mid=1&am=244&pv=21(g,njv;yomuj) (เมื่อวันที่12 กรกฎาคม 2561)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอฉวางและพื้นที่เชื่อมโยง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยว	ตัวชี้วัด	ค่า W_i	ค่า R_i	$\Sigma(WR)$	หมายเหตุ
1) ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว	1.1 ความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว				
	1.2 ความสวยงามของสภาพภูมิทัศน์ มุมมองและทิวทัศน์				
	1.3 ป่าหรือสภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณหรือโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว				
	1.4 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าและ/หรือสัตว์น้ำ				
	1.5 แหล่งพืชหรือสัตว์หายาก ใกล้สูญพันธุ์				
	1.6 ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่				
	1.7 แหล่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือชุมชนหรือติดถนนหลัก				
	1.8 ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว				
	1.9 ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว				
	1.10 คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิม				
	1.11 ความคุณค่าในการสื่อความหมายธรรมชาติ				
2) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	1. มีการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว				
	2. มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม หรือในแหล่งท่องเที่ยว				
	3. มีมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม				
	4. การจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียและสภาพแวดล้อมทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว				
	5. มีการจัดการด้านภูมิทัศน์				
	6. การให้ความรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์กับธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่				
2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว	1. สิ่งอำนวยความสะดวกมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม/วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว				

	2. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยว				
	3. คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก และการดูแลรักษา				
	4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน เพื่อความปลอดภัย				
	5. การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสื่อความหมายที่มีคุณภาพ				
	6. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการเช่น ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ รถเข็น มีบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการ				
3) ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
	3.1 การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งปริมาณและความหลากหลาย				
	3.2 การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ				
	3.3 การสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว				
	3.4 ประสิทธิภาพหน้การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว				
	3.5 หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามามีบทบาท หรือสนับสนุนการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว				
	3.6 การกระจายผลประโยชน์				
ค่ารวมของ $\Sigma(W_i)$					
ค่ารวมของ $\Sigma(W_i R_i)$					
ระดับผลกระทบ $\Sigma(W_i R_i) / \Sigma(W_i)$	เบาบาง/ปานกลาง/มาก				

ภาคผนวก ข

แบบประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว
ในเขตอำเภอฉวาง และพื้นที่เชื่อมโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วันที่ประเมิน.....เวลา.....ผู้บันทึก.....

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว

1. ชื่อแหล่งท่องเที่ยว.....
2. ที่ตั้ง.....
ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....พิกัดUTM.....
3. ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว
 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ   แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. นัยสำคัญของการสื่อความหมาย
 .....
 .....
 .....
5. แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง
 .....
 .....
 .....

6. ลักษณะเด่นหรือเอกลักษณ์ของพื้นที่

.....

.....

.....

7. ฤดูกาลที่เหมาะสมในการท่องเที่ยว

.....

.....

.....

8. ประเภทของเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจากเส้นทางคมนาคมหลัก

.....

.....

9. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่พบในแหล่งท่องเที่ยว (เลือกทุกข้อที่ได้กระทำจริงและเรียงตามลำดับที่พบเห็นมากที่สุด)

☐ ดูนก/ส่องสัตว์	☐ ดูผีเสื้อ	☐ ศึกษาพรรณไม้
☐ ปีนเขา/ไต่เขา	☐ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ	☐ ชมวิว/ทิวทัศน์
☐ ปั่นจักรยานเสือภูเขา	☐ เล่นน้ำ / ชมน้ำตก	☐ ตั้งแคมป์ / พักแรมด้วยเต็นท์
☐ ศึกษาวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น	☐ ปิกนิก / ประกอบอาหาร	☐ ถ่ายภาพ / บันทึกวีดีโอ
☐ ชมพระอาทิตย์ขึ้น/ ตก	☐ ขับรถชมวิวยามค่ำคืน	☐ อื่นๆ.....

10. กิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว (เลือกข้อที่เหมาะสมหากมีมากกว่า 1 กิจกรรมให้เรียงตามลำดับที่เหมาะสมมากที่สุด)

☐ ดูนก/ส่องสัตว์	☐ ดูผีเสื้อ	☐ ศึกษาพรรณไม้
☐ ปีนเขา/ไต่เขา	☐ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ	☐ ชมวิว/ทิวทัศน์
☐ ปั่นจักรยานเสือภูเขา	☐ เล่นน้ำ / ชมน้ำตก	☐ ตั้งแคมป์ / พักแรมด้วยเต็นท์
☐ ศึกษาวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น	☐ ปิกนิก / ประกอบอาหาร	☐ ถ่ายภาพ / บันทึกวีดีโอ
☐ ชมพระอาทิตย์ขึ้น/ ตก	☐ ขับรถชมวิวยามค่ำคืน	☐ อื่นๆ.....

11. ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ปรากฏในแหล่งท่องเที่ยว

☐ ถนนลาดยาง/ ซีเมนต์ มีทางระบายน้ำ	☐ ถนนลาดยาง/ ซีเมนต์ ไม่มีทางระบายน้ำ
☐ ถนนดิน/ ลูกรัง	☐ ลานจอดรถบดอัด/ลาดผิว มีทางระบายน้ำ
☐ ลานจอดรถบดอัด/ลาดผิว ไม่มีทางระบายน้ำ	☐ ลานจอดรถไม่มีการบดอัด/ลาดผิว

○ ทางเดินเท้าลาดผิว /เสริมผิวทาง	○ ทางเดินเท้าไม่ลาดผิว /ไม่เสริมผิวทาง
○ ทางเดินเท้ายกระดับ (board walk)	○ ร้ว /ราวเกาะ
○ สะพาน	○ ชุ่มให้เข้าอุปกรณ์ประกอบกิจกรรม
○ ศาลาชมวิว	○ ม้านั่ง/ เก้าอี้
○ ชุ่มดอกเห็ด	○ ระบบไฟฟ้า
○ ระบบน้ำดื่ม/น้ำใช้	○ ถังขยะ
○ ระบบกำจัดขยะ	○ ระบบบำบัดของเสีย
○ ห้องน้ำ-สุขา	○ ห้องอาบน้ำ
○ ลานซักล้าง	○ สำนักงาน/ที่ทำการหน่วยพิทักษ์
○ อาคารสนับสนุน เช่น โรงเก็บพัสดุ ของกลาง เป็นต้น	○ ป้อมยาม/ด่านเก็บค่าธรรมเนียม
○ ป้ายให้ข้อมูล/บอกทาง	○ ป้ายสื่อความหมาย
○ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	○ นิทรรศการ/ห้องฉายวีดิทัศน์
○ เรือนแถวสำหรับผู้มาเยือน	○ เรือนแถวสำหรับเจ้าหน้าที่
○ บ้านเดี่ยวสำหรับผู้มาเยือน	○ บ้านเดี่ยวสำหรับเจ้าหน้าที่
○ ค่ายพักแรม/พื้นที่กางเต็นท์	○ บ้านพักของเอกชนหรือหน่วยงานอื่น
○ ร้านอาหาร/จำหน่ายของที่ระลึก	○ ส่วนประกอบอื่นๆ.....

12. ขนาดของพื้นที่ ที่ได้รับการพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยประมาณ.....ไร่

บันทึกภาพสิ่งอำนวยความสะดวกแต่ละประเภทในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ รวมทั้งรูปแบบการบริการต่างๆในพื้นที่ (อย่างน้อยแหล่งท่องเที่ยวละ 5 ตัวอย่าง)

ตอนที่ 2 ภูมิทัศน์วัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว

ด้านภูมิศาสตร์ (เช่น การใช้ประโยชน์ที่ดิน ประชากร การคมนาคม ชุมชน และข้อมูลอื่นๆ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านภูมิสถาปัตยกรรมและการออกแบบชุมชน

.....

.....

.....

.....

ด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แบบประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว

- 4 หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวประเภทพื้นที่ธรรมชาติดั้งเดิม (primitive area) (P)
- 3 หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวประเภทพื้นที่ธรรมชาติกึ่งสันโดษไม่ใช้ยานยนต์ (semi – primitive non-motorized area) (SPNM)
- 2 หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวประเภทพื้นที่ธรรมชาติกึ่งสันโดษใช้ยานยนต์ (semi – primitive motorized area) (SPM)
- 1 หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวประเภทพื้นที่ธรรมชาติที่มีการพัฒนาแล้ว (semi – developed natural area) (SD)

ปัจจัยที่ใช้ในการจำแนกแหล่งท่องเที่ยวตามหลักการของ (ROS)

ปัจจัยและเกณฑ์ชี้วัด	ค่าถ่วงน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R)	รายละเอียดอื่นๆ
1. ปัจจัยด้านการเดินทางและการเข้าถึง	35		
1.1 การยากง่ายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	5		
1.2 ยานพาหนะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	5		
1.3 ชนิดของเส้นทางในช่วง 2 กิโลเมตรสุดท้าย	5		
1.4 ระยะห่าง (km) จากถนนสายหลัก (ถนนหลวงที่มีหมายเลข 3 ตัวยกมา)	5		
1.5 ระยะห่าง (km) จากถนนสายรอง (ถนนหลวงที่มีหมายเลข >3 ตัวยก ถนนดิน/ลูกรัง)	5		
1.6 ระดับการพัฒนาของเส้นทางที่ไม่ใช่ยานยนต์	5		
1.7 ระยะทางของเส้นทางเดินเท้า	5		

1. ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากจุดแรกที่เข้าถึงอำเภอฉวาง ไปยังแหล่งท่องเที่ยว
ประมาณ .....นาที่

2. ชนิดและระยะทางของเส้นทางที่ไปสู่แหล่งท่องเที่ยว (เริ่มต้นบันทึกข้อมูลจากจุดแรกจากถนนสายหลัก
ไปยังแหล่งท่องเที่ยวหรือจุดเริ่มต้นทางเดินป่า)

ประเภทของเส้นทาง.....พาหนะ.....ระยะทาง.....เมตร/กม.

ประเภทของเส้นทาง.....พาหนะ.....ระยะทาง.....เมตร/กม.

ประเภทของเส้นทาง.....พาหนะ.....ระยะทาง.....เมตร/กม.

3. ระดับการพัฒนาของเส้นทางที่ไม่ใช่ยานยนต์ (ถ้าไม่มีปรากฏ ไม่ต้องนำมาพิจารณา)

เส้นทางเดิน พัฒนาอย่างมาก ระยะทาง.....เมตร

เส้นทางเดิน พัฒนาบ้าง ระยะทาง.....เมตร

เส้นทางเดิน พัฒนายน้อยมากถึงไม่พัฒนา ระยะทาง.....เมตร

ปัจจัยและเกณฑ์ชี้วัด	ค่าถ่วงน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน(R)	รายละเอียดอื่นๆ
2. ปัจจัยด้านความเป็นธรรมชาติและระดับการพัฒนาพื้นที่	25		
2.1 ระดับความเป็นธรรมชาติ	5		
2.2 ขนาดพื้นที่ (km ²)ของแหล่งท่องเที่ยว	5		
2.3 ขนาดของเนื้อที่ที่มีการพัฒนา	5		
2.4 วัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก	5		
2.5 การใช้ประโยชน์ ที่ดิน	5		
3. ปัจจัยด้านประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับ	20		
3.1 การพึ่งพาตัวเอง	5		
3.2 โอกาสในการพบปะผู้คน	10		
3.3 ความสงบสันโดษ	5		
4. ปัจจัยด้านการควบคุมดูแลนักท่องเที่ยว	10		
4.1 มีป้ายให้ข้อมูลและป้ายเตือน	5		
4.1 มีเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล	5		
5. ปัจจัยด้านผลกระทบจากการท่องเที่ยว	10		
5.1 การพบเห็นร่องรอยผลกระทบที่เกิดกับ ดิน น้ำ ต้นไม้ สัตว์ป่า เป็นต้น	2.5		
5.2 การพบเห็นนักท่องเที่ยวประกอบกิจกรรม ที่ไม่เหมาะสม	2.5		
5.3 ประเภทของเสียงที่ได้ยินในแหล่ง	2.5		
5.4 การบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่	2.5		

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นการจัดการพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวภายในเขตอำเภอดง และพื้นที่เชื่อมโยง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความคิดเห็นการมาพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

การพัฒนาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (สภาพปัจจุบันเหมาะสมมากน้อยเพียงใด)

.....

.....

.....

สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีและมีความเป็นไปได้ในการพัฒนา

.....

.....

.....

ข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามชุดที่.....

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว.....

ที่ตั้ง ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ของแบบสอบถามแต่ละข้อให้สมบูรณ์

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. ปัจจุบันท่านมีอายุ.....ปี
3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน
4. ท่านจบการศึกษาระดับใด
  - ( ) 1. ประถมศึกษา
  - ( ) 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
  - ( ) 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย
  - ( ) 4. อนุปริญญา
  - ( ) 5. ปริญญาตรี
  - ( ) 6. สูงกว่าปริญญาตรี
5. สถานภาพ
  - ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หม้าย / หย่าร้าง / แยกกันอยู่
6. อาชีพ
  - ( ) 1. ราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) 2. พนักงานบริษัทเอกชน
  - ( ) 3. ค้าขาย/ธุรกิจ ( ) 4. รับจ้าง
  - ( ) 5. เกษตรกร ( ) 6. อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พบในแหล่งท่องเที่ยว

1. ท่านมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้จำนวน.....ครั้ง
2. ท่านเป็นคนในพื้นที่หรือไม่
  - ( ) 1. เป็นคนในพื้นที่ ( ) 2. ไม่เป็นคนในพื้นที่
 กรณีไม่เป็นคนในพื้นที่ ท่านมาจาก.....

3. จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่เดินทางมาท่องเที่ยว.....คน

4. ยานพาหนะในการเดินทาง

- ( ) รถจักรยานยนต์ ( ) รถยนต์ส่วนตัว
( ) รถโดยสารสาธารณะ ( ) อื่นๆ.....

5. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ได้ทำในแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ (เลือกทุกข้อที่ได้กระทำจริงและตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ดูนก/ส่องสัตว์	☐ ดูปะการัง	☐ ศึกษาพรรณไม้
☐ ปีนเขา/ไต่เขา	☐ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ	☐ ชมวิว/ทิวทัศน์
☐ ปั่นจักรยานเสือภูเขา	☐ เล่นน้ำ / ชมน้ำตก	☐ ตั้งแคมป์ / พักแรมด้วยเต็นท์
☐ ศึกษาวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น	☐ ปิกนิก / รับประทานอาหาร	☐ ถ่ายภาพ / บันทึกวิดีโอ
☐ ชมพระอาทิตย์ขึ้น/ ตก	☐ ขับรถชมวิวทิวทัศน์	☐ อื่นๆ.....

ส่วนที่ 3 ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

คำชี้แจง : ท่านมีความคิดเห็นต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในประเด็นต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใดโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่านเพียงคำตอบเดียว โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อเลือก

คะแนน

มีผลมากที่สุด	5
มีผลมาก	4
มีผลปานกลาง	3
มีผลน้อย	2
มีผลน้อยที่สุด	1

ตัวชี้วัด	ระดับ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1) ศักยภาพด้านคุณค่าและความดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว					
1.1 ความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และดึงดูดใจนักท่องเที่ยว					
1.2 ความสวยงามของสภาพภูมิทัศน์ มุมมองและทิวทัศน์					
1.3 ป่าหรือสภาพที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณหรือโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว					

1.4 โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่าและ/หรือสัตว์น้ำ					
1.5 แหล่งพืชหรือสัตว์หายาก ใกล้สูญพันธุ์					
1.6 ความเหมาะสมของกิจกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่					
1.7 แหล่งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือชุมชนหรือติดถนนหลัก					
1.8 ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยว					
1.9 ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยว					
1.10 คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมดั้งเดิม					
1.11 ความคุณค่าในการสื่อความหมายธรรมชาติ					
2) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
2.1 การอนุรักษ์ทรัพยากรและการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-
1. มีการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว					
2. มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรม หรือในแหล่งท่องเที่ยว					
3. มีมาตรการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม					
4. การจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียและสภาพแวดล้อมทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยว					
5. มีการจัดการด้านภูมิทัศน์					
6. การให้ความรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์กับธุรกิจท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่					
2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว	-	-	-	-	-
1. สิ่งอำนวยความสะดวกมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม/วัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยว					
2. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยว					
3. คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก และการดูแลรักษา					
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพื้นฐาน เพื่อความปลอดภัย					
5. การให้ความรู้ความเข้าใจ หรือการสื่อความหมายที่มีคุณภาพ					
6. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการเช่น ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ รถเข็น มีบริการเส้นทางสำหรับผู้พิการ					
3) ศักยภาพด้านโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
3.1 การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งปริมาณและความหลากหลาย					
3.2 การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ					
3.3 การสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
3.4 ประเภทพาหนะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					

3.5 หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามาฝึกอบรม หรือสนับสนุน การดำเนินการด้านการท่องเที่ยว					
3.6 การกระจายผลประโยชน์					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

